

GORENJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za druge države stane 5-60 K. Posamezna številka po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Uredništvo in upravnništvo je na pristavi gosp. K. Floriana v «Zvezdi».

Izhaja vsako soboto
zvečer

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inzerati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za pet-vesto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

K zasedanju deželnega zbora kranjskega.

Prihodnjo sredo, dne 5. oktobra t. l., se odpro vrata edinega deželnega parlamenta, v katerem imamo Slovenci večino. Prva seja bo namenjena izključno samo cesarjevi osemdesetletnici. Po tej seji nastopi večdnevna pavza in šele potem naj se začne redno delovanje deželnega zbora.

Eni viri pravijo, da bo to zasedanje jako viharno: da bo deželni predsednik baron Schwarz moral dati odgovor na zadnje nam zadane zašnice, da hoče klerikalna stranka, kolikor hitro mogoče, spraviti pod streho novi mestni statut ljubljanski i. t. d., drugi viri pa zatrjujejo, da bo deželni zbor kranjski prav lepo mirno poslušal „odgovor“ deželnega šefa in taistega vzel „na znanje“. Mi smo seveda na strani zadnjih, ker prav dobro poznamo pohlevne slovenske ljudske zastopnike, ki bodo pred Schwarzom trepetaje zlezli pod klopo.

In kaj naj store naši narodno-napredni poslanci? Četrtnina vseh jih je, pa zbog svoje zmožnosti in trdne volje ne pridejo v poštev, kaj še do kake veljave, ker jih na eni strani ošabna klerikalna večina kratkomalo bagatelizira, na drugi strani pa tudi Schwarzova vlada, ki dobiva potuho od naših klerikalcev, sploh ne vpoštevata niti najmanjše njihove želje, čeprav je vsestranski upravičena. To se čimdalje bolj izkazuje, ko centralna vlada na Dunaju z neko hitrostjo rešuje silno skrpučane sklepe deželnega zbora kranjskega. Schwarz nas tepe s palico, naši poslanci pa naj mu ližejo roke. Ne! Preveč poniževalno je za nas!

Ker potemtakem nimajo narodno-napredni poslanci v deželni zbornici pričakovati ničesar dobrega ali uspešnega, zato naj ne hodijo več notri in naj rajši ostanejo doma. Mislimo, da bi bilo to najpametnejše. To je naše mnenje.

Deset zapovedi o ljudskem štetju za obmejne Slovence.

1. Priglasil se edinole k svojemu materinemu jeziku slovenskemu!
 2. Ne prijavi nemščine ali laščine za svoj občevalni jezik!
 3. Skrbi, da se vsa tvoja rodovina priglasil k slovenskemu jeziku!
 4. Spoštuj jezik svojega slovenskega očeta in svoje slovenske matere, da ne postaneš izdajalec svoje krvi in svojega naroda!
 5. Ne ponemči in ne poitalijanci se!
 6. Ne odtuji se svojemu slovenskemu narodu!
 7. Ne pusti, da ukradejo tvoje otroke tebi in tvojemu narodu!
 8. Ne pričaj po krivem, da je tvoj občevalni jezik nemški ali laški!
 9. Ne daj se pregovoriti sladkim obljubam in ne prikrivaj svoje slovenske narodnosti!
 10. Tudi se ne daj zastrašiti, če na tebe vplivajo in ti grozijo, in ne daj se podkupiti z denarjem!
- Imejte to vedno v mislih, in na jeziku, posebno pa letos, ko bodo steli prebivalstvo vaših krajev! Slovenci, pokazite tedaj za vselej, da se ne daste izpodrimiti z zemlje vaših očetov in da prebiva tod od nekdanj slovenski rod, ki zahteva rabe enakih pravic!

Potni spomini.*)

Zveza kmetijskih zadrug prodaja svojim članicam po deželi in podružnicam ondotne kmetijske družbe.

Po končnem računu prodala je ta zveza v letu 1908 blaga kmečkega značaja za 1.268.021.41 kron z dobičkom 65.454.57 K. Seveda treba odšteti od tega dobička izdatke in troške za vzdrževanje in upravo skladišč. V zalogi ima vse vrste gnojil, žlindro, kajnit, kostno moko, superfosfat, soliter čilaki, gips; galico, žveplo; vsa semenska žita, kakor oves, ječmen, rž, pšenico; krompir, močna krmila, otrobi, preše, živinsko sol, kmetijske stroje, slamo, seno, šoto, premog, papir za zavijanje sadja, lesno volno, košarice za sadje, zabojske za sadje, blagajne in hišne nabiralnike, tiskovine; sadje, sadjevec, vino, šampanjec, mikarske potrebščine i. t. d.

Zveza kmetijskih zadrug štajarskih, oziroma njen blagovni oddelek bavi se samo z blagom kmetijskega značaja. Galanterija, špecerija i. t. d., t. j. blago, s katerim tako rade šarijo naše gospodarske organizacije, da res samo izzivajo upravičen odpor proti kmetijskim zadrugam od strani trgovcev je popolnoma izključeno.

Ima tudi prav. Trgovina potrebuje previdnih, računajočih ljudi, kateri se jo oklenejo z vso močjo in ji posvetijo svoje sile veliko bolj, kakor v organizacijah nastavljeni razni ravnatelji, katerim je le za mesečno plačo, procvit zavodov jim je največkrat deveta briga!

Za razpečavo sadja ima štajarska zveza zopet svoj oddelek. Omeniti je, da stoji vsakemu oddelku na čelu zvezi odgovoren voditelj, kateri ima zopet pod seboj podložno uradništvo in osebo.

Roko v roki glede blagovnega prometa kmetijskega značaja delata na štajarskem zveza kmetijskih zadrug in štajarska kmetijska družba. Ravno tako ni v zvezi sami, ter v tej včlanjenimi zadrugami ločitve po političnem mišljenju in pripad-

*) Nadaljevanje iz št. 11 letošnjega leta.

PODLISTEK.

Na selitvi.

Dalje.

I.

V temni, pozni noči dospem na bajno razsvetljen kolodvor večjega pristaniškega mesta. Že v železničnem kupeju sem povzel iz pogovora dveh trgovskih potnikov, da bo v mestu težko dobiti prenočišča, kajti vse je zasedeno. Tujcev da kar margoli y mestu in prenočišča se silno draga. Neljuba mi je ta novica, ker moja sredstva niso ravno slajna; v svojih gorah si pač nisem nakopal bogastva. Pa prenočiti moram tu na vsak način, kajti jutri me čaka še dolga pot. Izstopim in prevdarjam. V kak hotel iti mi ne kaže, a prespal bi se rad. Ne daleč od kolodvora mi zeva nasproti veliko razsvetljeno okno. Tja se napotim; k sreči je gostilna, torej vstopim. Natakari v bolj zamazani opravi me pozdravi v tujem jeziku in vpraša, česar želim. Predvsem zahtevam nekaj okrepčila, nato ga vprašam, če morem tu prenočiti. On mi pritrdi in me vpraša, če želim iti takoj k počitku. Povem mu, da bi se rad iznebil svoje ročne prtljage, predvsem pa kovčega, v katerem sem hranil svoje listine, od krstnega lista do onega preklicanega dekreta. Natakari izgine za hip in se povrne v spremstvu malajše ženske, ne ravno neprijetnih potez. Seveda mislim, da je to sobarica ali kaj aličnega in ji sledim s svojo prtljago. Ko-

rakava čez velikansko dvorišče, ki se mi zdi v jasnem luninem svitu še večje in skrivnostnejše, proti jako obsežnemu, a nizkemu poslopju z neštivilnimi velikimi oknami vhodi, ki mi zijajo nasproti kot žrela temnih, tajinstvenih moči. Tam, ne daleč od mene, vodi tudi meka druga debeluhasta ženska možaka čez dvorišče in oba zgineta v enem teh žrel. Čudna prenočišča, si mislim. Tu vstopiva jaz in moja vodnica v eno teh odprtih in prekoračiva kakor v rogu teman, precej dolg hodnik. Naenkrat se moja spremljevalka ustavi, odpre neka vrata in me vede skozi nekako kuhinjo, v kateri je slabo brlela petrolejna svetilka, v precej prostorno, še dosti lepo opremljeno sobo s tremi posteljami. Tu odložim svoje prtljago, plaščam takoj sobo in rečem, da grem še pogledat v mesto. Vidim šele sedaj, da tu ni pravih gostilničarskih prenočišč, ampak da oddajajo stranke, ki stanujejo v obširnem poslopju, kar na lastno postelje potnikom, ki zahajajo v ono gostilno. Ženska mi še naroči, da naj potrkam na kuhinjska vrata, kadar se vračam, da mi odpre. Po isti poti se vrnem na ulico. V mislih v svoji tihi gorski vasici, kjer sedaj pač že vse spi spanje pravičnega, se napotim v krasno razsvetljeno, šumeče mesto, da prepodim še pri kupici rujnega istrijanca domotožje in slovesa bol. Malo boljše volje in lažjega srca se vrnem v pozni uri v svojo gostilno. A tu je že vse zaprto in temno. K sreči najdem odprt stranski dohod na dvorišče, katero

obseva še jasen lunin svet. Od onega nizkega poslopja, v katerem se nahaja ravnokar najeta soba, mi reži nasproti štirinajst do šestnajst vhodov. Šele sedaj se zmislim: Za boga, človek, kje je tvoj vhod? Kako prideš v svojo sobo? O tem niti najmanjšega pojma nimam! Lahko je koj prvi vhod, lahko je peti, lahko tudi trinajsti ali štirinajsti. Kaj početi? Odločim se, da poizkusim svojo srečo, kar na slepo. Da med prvimi tremi vhodi onega ni, v katerega me je poljala ona ženica, sem bil prepričan. Torej hajd v četrtega! Na vso nesrečo imam, ker nisem kadilec, samo dve ali tri vžigalice pri sebi. Torej se je treba zanesti bolj na čut svojih rok. Previdno se pomikam ob steni naprej. Aha, tam se čujejo; slišim pritajeno govoričenje. Potrkam. Ojpre malada, na pol razgaljena ženska.

«Prosim, ali spim jaz tukaj?» povprašam v prvi osuplosti ne ravno duhovito.

«Kaj hočete? Tu ne spi nikak tujec!» se odreže ona neprijazno in mi zaloputne vrata pred nosom. Torej v tem hodniku ni moje sobe; hajd v drugi! Z isto ponosnostjo kakor prej se pomikam po petem hodniku naprej. Da so vsi enake zidani, in da imajo vsi po eno stanovanje, mi je jasno. Potrkam na prva vrata, katera začutim pod prsti. Dolgo, dolgo se nič ne gane. Potrkam drugič, močnejše. Nič. Še močnejše. «Kdo je?» zahrešči hripav ženski glas, da se skoraj strahu sesedem in prej nego morem odgovoriti, se odpro nekoliko vrata in postarna, grda ženska, v svojem pom an-

ništvu. Združene so vse zadruga v tej osrednji celoti.

Ker je ves blagovni promet o enotnih rokah in ima stajarska kmetijska družba ravno tako svoje podružnice, kakor n. pr. Kranjska, oddaja in prepusti leta vsa naročila na gnojila, semena, krmila i. t. d. zvezi kmetijskih zadrug, da jih ona odposilja naročnikom. Seveda, da je kmetijska družba pri zvezi veljavna in so tudi pripadniki družbe in celo nje uradniki v vodstvu zveze.

Kakor je posneti po letnem poročilu za leto 1908 je štela zveza tedaj 334 pridruženih zadrug in drugih korporacij. Največ steje kmečkih posojilnic po rajfajznovem načinu, namreč 270 po številu, nerajfajznovski ima v svoji sredi samo dve.

Izmed kmetijskih produktivnih zadrug steje: 1 skladiščno zadruga; 1 hmeljni skladišče; 5 mlekarjskih zadrug; 3 sirarske zadruga; 4 kletarske zadruga; 1 bikorejsko zadruga; 25 živinorejskih zadrug; 7 kmetijskih nakupovalnih in prodajalnih zadrug; zadruga za vnočenje sadja; zadruga za pridelovanje deteljnega in travnega semena; 4 trtničarske zadruga in 7 društev kmetijskega značaja, ustanovljenih na podlagi društvenega zakona z kmetijsko družbo za stajarsko in zvezo živinorejskih zadrug miredolske pasme.

Kakor iz poročila posneti, je delovanje zveze zelo previdno in jako uspešno.

Tudi se vidi, da so kmečke gospodarske razmere zgornje- in srednještajarskih kmetov mnogo ugodnejše mimo onih v naših južnih, slovensko-hrvaških deželah. Obrestna mera za hranilne vloge pri omdotnih rajfajzjenkah znaša največkrat $3\frac{1}{2}$, $3\frac{3}{4}$, največ do $4\frac{1}{4}$ %, medtem ko je v južnem, slovenskem delu dežele najnižja obrestna mera $4\frac{1}{2}$ %, kakor tudi pri nas na Kranjskem.

Dežela ima denarja na preostajanje, kajti zvezne članice nalagajo ga pri centrali v Gradcu in leta ima prav lepe naložbe pri raznih drugih zavodih, največ pa v bankah.

Zveza je eminentno nemškega značaja ter pod krinko gospodarskega napredka deluje po slovenskem, spodnještajarskem delu dežele za razširjenje germanizma in to tembolj ker ima na razpolago dovolj denarnih sredstev in dobiva podpore od dežele, katera ji je zelo naklonjena.

Mesto Gradec samonasebi velja kot zelo zdravo mesto, obdano od treh strani s prijetno obrasčenimi hribi, v katerem stanujejo zelo radi penzionisti.

Sicer pa pojdemo naprej, proti prestolnici Avstrije — Dunaju. Dalje prih.

§ 1. državnega šolskega zakona.

Govoril na XXII. glavni skupšini Zaveze dne 7. avgusta t. l. v Novem mestu Engelbert Gaugl. Dalje.

Pusti jih, ki se dobričkajo staremu tovarišu v lice, za hrbotom pa mu izpodmikajo stol, da bi čimprej sedli nanj, in ko se stari tovariš ni zabrinil ključa v vratih, že kockajo za njegovo službo!

Pusti jih, naj delajo tako! Kriče, da smo jim sovražniki! Kako naj bo sovražstvo tam, kjer je pomilovanje? Kristus je imel Iskariota, Spartanci so imeli Efilta, učiteljsko uboštvo pa ima Slomškarje. (Ogorčenje, vzklikanje.) Kdor more, naj stori tako. Svojo dedščino, pristradano v težkem boju za obstanek, ki ji pravimo čisto, neoskrunjeno, pošteno ime, lahko prodaja za skledo leče ali za katerokoli drugo ceno, zato — ubožec pritiskan od trde usode, izkušán od peze življenja — ne

ljivem negližeju še grša, mi srepe sveti v obraz. «Kaj hočete?» in ploha kletic se vsuje iz skrbstih ust. Jasno mi je, da to ni posestnica moje sobe. «Nič huđega,» jo pomirim, «mislil sem, da spim tu, a kakor vidim, sem se zmotil.» «Vsak pošten človek ve, kje spi; samo tatovi, potepuhi in enaka sodrga ne!» vpije babnica nad menoj za že zaprtimi durmi. Ne, ta pridiga je dobra, si mislim. Napotim se v šesti hodnik, hej, tu je živahnije; vrata v stanovanje so le priprta. Slišim različno dva glasova, moškega in ženskega. Brez dvoma se zaradi nečesa prepirata. Ona v visokem diskantu, on v globokem basu. Sliši se, kot bi kak godec tolkel na triangel, a drugi na boben. Resignirano potrkam, k vratoma plane mlada, različna ženska v jako pomankljivi opravi in me motri ne ravno prijazno.

«Prosim, ali spim jaz pri... Vas?» vprašam nedolžno. Ženska ne odgovori nič, a dolga moška postava se zariše v motni loči petrolejke, trda roka me zgrabi za ovrtnik sukne in me poriva proti izhodu. Vse to se izvrši hitro in brez besedi. Jako praktični so ti ljudje v tem poslu, si mislim, jako praktični — — — Torej v boljsem imenu v sedmi hodnik. Imam ravno še zadnjo vžgalico. Oprezno se pomičem ob steni naprej. Čutim, da hodim po tem hodniku dalje časa kot drugod. Nakar mi zaveje nasproti nekaj hladnega in tudi nekak čuden duh pe plesnobi. Obstojim in prižgem zadnjo vžgalico. Za korak od mene mi zeva nasproti v tleh široka odprtina, v katero vodi strmo postavljená, izvanredno močna lestva. O ti

boš od nas sovražen in zaničevan, ker je bila slla razmer jačja od sile tvojega značaja in te je uklonila, da si s srdom v srcu in s kletvijo na jeziku pljunil na svojo čast, edino, odliko, ki si jo imel! Solza sočutja nam igra v očeh že zaradi tvoje žene in otrok!... Naj ti nasujejo dobrot v zvrhani meri, da ti v dobrotah ut hne vest, ako se ti kaj oglasa! — (Odobranje.)

Uboštvo je rodilo že veliko zla, pa je rodilo tudi to, a kot senca hodi z njira čisto napačno mnenje, da smo neznačajni mi, ki smo ostali značajni, da smo nezvesti mi, ki smo ostali zvesti.

Značajni in zvesti v vsakem pogledu, tako tudi v izvajanju tiste določbe § 1. drž. šol. zakona, ki zahteva npravno-versko vzgojo!

Mi hočemo npravno-versko vzgojo, ki sloni na nauku božjem: Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe! (Viharno ploskanje.)

Tu je treba enkrat jasne besede, da ne bo večnih neutemeljenih očitkov o brezverski vzgoji, o Ferrerovstvu, o španskih snarhistih in o drugih takih pošastih.

Nravno-verska vzgoja, utemeljena v svetem pismu.

Pustite jih, naj kriče! — Kričali so, kriče danes in kričali bodo še bolj, ko zvedo, o čem smo govorili tukaj. Kričanje ni dokazovanjel (Odobranje.)

Mi ne maramo npravno-verske vzgoje, kakršno uče naši krivi preroki. Oni oznanjajo nauk sovražstva in ubojstva, mi pa hočemo in učimo nauk ljubezni. Mi nočemo biti njihovi sodniki, saj jim morajo biti znane besede, ki jih govori sveto pismo: «Bog sodi brez ozira na zunanjo veljavo vsakega po njegovem delu.» (I. Petr. 1, 17.)

Nravno-verska ni tista vzgoja, ki se hoče uveljaviti z nožem in z numeriranimi proglašeniimi kostmi in s takimi nauki, kakršni so bili proglašeni na znanem shodu v Mirnu pri Gorici, kjer je klical apostol katoliške mladine, da je treba sovražnika zadeti naravnost v srce. (Klici: Trseglav. — Hrupno vzklikanje.) Kake sadove rode taki nauki, se je nedavno pokazalo na Štajerskem.

Nravno-verska vzgoja je tista, ki dviga v srcu blaga čivstva in pomirja strasti, ki približa človeka k človeku kot brata k bratu, ki kaže na prvotno enakost in isto vrednost vsakega izmed nas, ki ne pozna ni med mladino ni med odraslimi ljudmi nobene razlike. «Kaj imaš, česar bi ne prejel?» govori sveto pismo (I. Kor. 4, 7) Kar dvigne človeka nad človeka, to so njegove duševne zmožnosti, ki jih naj izrablja svojemu bližnjemu v korist. Naj tistega, ki je ubog in pomoči potreben, dvigne iz uboštva in potrebe, ga pritisne nase in izkuša napraviti sebi enakega! — Kako pa se mirenka in dobropoljska «npravno-verska vzgoja» strinja z besedami svetega pisma, ki pravi: «Jaz pa vam povem: Ljubite svoje sovražnike, dobro storite tistim, ki vas sovražijo, in molite za tiste, ki vas preganjajo in obrekujejo, da hoste otroci svojega očeta, ki je v nebesih.» (Mat. 5, 44, 45.) — Ker uč; drugače, nego uč; sveta beseda, dokazujejo s tem, da nimajo vanjo vere in da so to sveto besedo popačili tako, kakor naj to bolje služi njih političnim namenom.

Mi smo s pojmom npravno-verske vzgoje na jasnem: vzgoji človeka tako, da ga ne bo pred nikomur strah in sram, a tudi tebe ne pred svojim učencem! (Ploskanje.) — Izvir in smoter npravno-verski vzgoji bodi nauk ljubezni. Dovolj je boja, viharja, težav, lazi, prevar, zavisti in zlobe na svetu

nemili odlok, si mislim, namesto v novo službovanje v Dalmacijo, bi me peljal kmalu v pokoj vseh pokojev. Obrisem si znoj, ki mi stoji na čelu in jo pobrišem nazaj. Da v tem hodniku ni moje sobe, o tem sem prepričan. Še enkrat poizkusim svojo srečo, mislim, potem pa naj vrag vzame vsa pronečistča! Sedaj pa mi je sreča mila. V osmem hodniku mi odpre, ko potrkam, prava gospodinja. Tako vesel ni bil niti Kolumb takrat, ko je našel Ameriko, kakor jaz, ko sem stal ob svoji postelji. Truden se vlečem in zaspim. Krasne sanje imam. Sedim v gorski vasici za svojo hišico ob čebelnjaku, Milka sedi na klopici zraven mene, vse je tako krasno in lepo, kot nekdanj in dobro se izvava. Ravno je hočem sedmič poljubiti — — — bum! bum! ... in v tem trenutku se probudim. Nekdo tolče ob moja vrata. «Zi božjo voljo, mož bodi, no, miren, tujec spi v sobi!» začujem roteč glas moje «gospodinje».

«Ah, kaj me briga tujec... proketo... jaz mu že pokažem... ven ga vržem!» veli pijan glas, najbrž njenega moža. Na to sledi še pritajeno govoričenje, septanje in truden kakor sem, zopet zaspim. Zbudim se precej pozno zjutraj; ura kaže že devet in ob poldesetih odhaja moj parobrod. Toraj imam le še malo časa. Naglo se opravi in hočem zapustiti sobo — pač na večne čase. Nekako sumljiv se mi zdi dim, ki vlada v kuhinji. Pritisnem na kljuko ali smola, — vrata so zaprta od zunaj! Skrbna moja gospodinja me je, uvažujoč vse nemile lastnosti svojega pijanega moža, zaklenila od zunaj, boječ se najbrž, da bi jaz isto

in v življenju in vedno več jih bo in vedno težje bo življenje in vedno manj bo vrlih ljudi in državljanov, kakor jih hoče imeti § 1. drž. šol. zakona, ako bomo sejali že v mlada srca seme sovražstva, ubijali treznost misli in preudarka s politiško strastjo, ako bomo v dušah zbuiali pohlep po krvi, ako bomo v vsakem posamezniku in v množicah dvigali in jačili slabe strani in zatirali dobra nagnenja. (Klici: Izborno.)

Naše napredno učiteljstvo je z znano izjavo, da se kot stan in stanovska organizacija ne priznava kakor del nobene politiške stranke, dovolj jasno povedalo, da se v polni meri zaveda svoje vzgojne nsloge, kakor jo predpisuje § 1. drž. šol. zakona. Nasprotna organizacija pa je na shodu na Vrhniki slovesno izrekla, da se oklepa S. L. S., torej politiške organizacije, katere ljubezen do šolstva in učiteljstva je tako splošno znana, da bi bili vsaka nadaljnja beseda odveč. Stopili so od službe, ki so jo prisegli drž. šol. zakonu, v službo tiste politike, ki proglašá ta zakon za prokletstvo. (Klici: Res je!)

Slovenskemu naprednemu učiteljstvu ni treba dopovedovati, kako ono umevaja npravno-versko vzgojo. Zadoje persekucije, ki se izvajajo nad tem učiteljstvom z vsobrezbirnostjo, nam kažejo, da jih provročajo zgolj politiški motivi. Nihče ni bil discipliniran zaradi napak pri vzgoji in pouku, vse je zadelo kruta roka zaraditega, ker to tako hoče njihova politiška morala! (Klici: Res je!)

Nravno-verska vzgoja, ki jo določa § 1. drž. šol. zakona, je utemeljena v svetem pismu. Oni, ki so patentirani poznavalci sv. pisma, ki začinjajo svoja zborovanja z mašami in prirejajo pobožna romanja, bi morali svoje ravnanje in delo uravnati po teh naukih. A dejstva kažejo ravno nasprotno: ali te nauke poznajo, pa se s suverenškim preziranjem ne ravnaajo po njih, ali pa jih sploh ne poznajo in se pobožni z jezikom, a po-pačeni, hinavski in zlobni v srcu!

Ali je to npravno-verska vzgoja, ki jo razlaga klerikalno časopiše, pišoč v najsirovejšem tonu, hujskajoč — saj objublja učitelju, da bo — tepen! — in obrekljivo o šoli in učiteljstvu? — Ali je to versko in npravno, da štiti državni poslanec s svojo imuniteto pisavo lista, ki zbuja v množicah — in tudi šolski mladini prhajajo ti listi v roke! — najnižje instinkte sovražstva in pohujšanja? — Ali se ne strinja taka npravno-verska vzgoja s sveto besedo: «Vsak, kdor sovraži svojega brata, je ubijalec.» (I. Jan. 3, 15) Ali pa: «Jaz pa vam povem, da bo vsak, ki se jezi nad svojim bratom, kriv sodbe.» (Mat. 5, 22) — Ali verjamejo besedi, ki pravi: «Kdor pa pohujša katerega teh malih, ki vame verujejo, bi mu bilo bolje, da bi se mu obesil malinki kamen na vrat in bi se potopil v globočino morja. Gorje svetu zavoljo pohujšanja!» (Mat. 18, 6, 7) — Da, pri nas bi bilo treba toliko mlinskih kamenov, da bi morje prestopilo svoje bregove! (Dolgotrajen, hrupen aplavz.) Dalje prih.

Pot čez Veliko Planino nad Kamnikom v konec Kamniške Bistrice.

Mnogo je pri nas ljudi, ki bi se kaj radi povspeli kdaj na naše planine, a se k temu ne morejo odločiti, bodisi da so o njih informirani nezadostno ali pa preslabo, tako namreč, da se jim zdi še zmirom vsaka gora, ki le količkaj nadkriljuje kakšno navadno krtino, že preveč riskatna.

Tako namreč sugestirajo plesnjivi mestni filistri predvsem vso mašo mladež, kadar se jim začne

pozabil napraviti znotraj. Trkam in pritiskam na kljuko. Zastonj; zunaj v kuhinji se nič ne gane. Prepričan sem, da nikogar ni v kuhinji. Predvarjam: da bom zamudil parobrod, je gotovo kot amen v očenašu. Ali ven moram, najsibo že kakorkoli. Zmislim se pota, ki se ga je poslužilo v enakih slučajih že tisoč in tisoč drugih sotrpinov, namreč okna, pa katerem k sreči ni nikakega omrežja. Odprem šaluzije, solnčnat poletni dan mi jemlje skoraj vid. Na dvorišču je jako živahno. Množica žensk otepava različne preproge in žimnice, razobeša perilo in kriči nad mnogoštevilno, polnago otročad, ki se podi po dvorišču. Z eno besedo, zunaj je vse živo. Kar se prikažem jaz na oknu. V eni roki držim svoj kovčeg, v drugi palico in dežnik, čez rame pa mi visi površnik. Na mah se ustavi vse življenje na dvorišču. Otrok, ki je ravno pred menoj nemilo butnil ob trda tla in ki se ravno pripravlja na običajni jok, pozabi na vso bolest in strmi vame in babica, ki je ravno zavihtela svojo palico nad bolj euajj podobno preprogo, predeha in buli vá me s široko optimi očmi in usti. Vse strmi in čaka, kaj pomeni ta čudna prikazen. Jaz ne predvarjam dolgo; od okna do tal sta kaka dva metra pod oknom pa, kakor nalašč leži na nekem ozkem stojalu žimnica. Skočim raz okna. Rrrrek! stojalo z žimnico je na tleh in jaz tudi zraven mene palica, dežnik in kovčeg. Velik vik in vrišč nastane na dvorišču! Koj prihiti lastnica žimnice in nevoljno ogleduje škodo, ki sem jo napravil. Konec prih.

vzbujati čut do divne in zanimive planinske narave. V svoji kurni domišljiji jim razlagajo ter natvezajo — čeprav gore niti od spodaj nikdar videli niso — o vseh mogočih in nemogočih nevarnostih, o strašanskih strapacih in bogzna kaj se vse ter jim polemikam odvezemo vse čisto veselje in odvrtačajo njih pozornost od narave.

Jh je pa tudi nekaj, ki si vendar ne dajo tako brezpogojno zamoriti svojih čuvstev in bi se radi iznebili ter oprastili takih napačnih, pododvojenih predsodkov o naših gorah. Tema sem se namenil podati za nekaj kratko orisanih potopisov o nekaterih znamenitih in zelo zanimivih gorah, ki so dostopne brez vsakega neznanskega prelivanja potu, na katere z lahkoto polezemo, in da se nama mali trud v istini tudi obilno poplača.

Kot prvo tako pot za začetnike ali kakor jo drugi imenujejo «planinsko promenado» ali tudi «danasko partijo» naj navedem danes gori omenjeno pot čez Veliko planino. Navedena tura je jako hvaležna in zanimiva ali žal dosedaj bolj piclo obiskovana, morda ravno radi tega, ker nam je najbližja in najbolj poceni?

Velika Planina nad Kamnikom je 1555 m visoka ter izmed vseh naših planin v slovenskih Alpah največja in priprostejša in že radi tega zasluži, da ji posvetimo več pozornosti in si jo enkrat vsaj natančneje ogledamo. Nahaja se v prečgorju Savinjskih Alp, na levi strani romantične Bistriške doline, pred Ojstrično skupino. Izhodišče velja za nas Kamnik. Najpripravnejši vlak iz Ljubljane ob polu 8. uri zvečer (in stane tja in nazaj K 1 60).

Iz Kamnika imamo še tričetrt ure hoda do področja imenovane planine, do zadnje večje vasiče Stahovice. Komodnejšim turistom je na razpolago tudi posebni omnibus, nalaže za turiste, ki čaka ob prihodu vsakega vlaka na kolodvoru. Večina turistov, namenjenih na Veliko planino, prenoči v Stahovici ter se drugi dan zgodaj napoti v planino. Prenočišča je dobiti pri «Korelnu» (Prelesnik); pri «Uhu» (R bernik) ter pri «Bodlaju». Prvi se nahaja na levi strani B strice, zadnja dva na desni. Kdor bi si želel vodnika (ki je pa podnevi za Veliko Planino pač nepotreben) ali nosača, zglaš naj se pri «Korelnu». Najpriporočljivejša pot na Veliko Planino je mimo Sv. Primoža, ker je najzložnejša, a obenem tudi najzanimivejša. Hoda je tri ure, brez vsake nevarnosti (ako se drži pota), rdeče markacije Slov. plan. društva. Prične se pot pri «Korelnu». Odtod kakih sto korakov desno po «okrajni cesti», ki pelje v Črno, do zidanega zamenja. Tam se odcepi naša pot levo v breg. Do prvega, še ne četrt ure oddaljenega sela Praprotnega je to deloma kamenit, grapav pot, dalje do pod Sv. Primoža pa dober kolovoz, stara božja pot.

Sv. Prmož (845 m). Mala turist. postojanka na prvi tretjini pota. Cerkvica v gotskem slogu z zanimivimi freskami. Lep razgled posebno iz cerkvenega obzidja zadaj. — Pri cerkveniku sveža voda, mleko in spominska knjiga! Mimo cerkvice zavijemo dalje na levo ob griču, na katerem je druga manjša cerkvice. V par minutah po kratkem vodoravnem potu smo na malem sedelcu «Na Jamah» (lepa razgledna točka), odkoder ugle damo pred seboj proti severovzhodu vrhni rob «Sušave» pred «Pasjo Pečjo». Pot do Sušave pelje precej navkreber skozi mlad bukov gozd. Kmalu pa nas jame zapuščati dolinska rast. Ponehujejo listovci, zastopajo hoje, smreke ter vitki mecesni, pozdravljajo nas tudi že prve planinske cvetke: rdeči gričovník (rododendron), modri encijani itd. itd. V dobre pol ure pridemo na nagnjeno, lepo zeleno tratino poleg strmega, raztrganega skalovja «Pasje Peč» (1386 m).

Pasja Peč. Običajno drugo počivališče. Tod se nam predstavi prvič na poti «Poljanski rob» in «Njivica», najvišja vrha ob zahodnem robu Velike Planine. Nad vse pa nas iznenadi tod krasen odprt pogled proti severu na jasno vrsto osrednje skupine Savinjskih Alp od Kočne pa tja do Planjave nad temno modrozeleno globoko pod njimi udrtu Bistriško dolino. Konec prih.

Gospodarski del.

Promet s paketi med Avstrijo ter Bosno in Hercegovino. Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani se naznanja: Kakor znano, je vsled razpisa c. in kr. vojnega ministrstva postal promet s paketi med Avstrijo ter Bosno in Hercegovino od dne 1. julija 1910 na ta način cenejši, da se je tarifa za pakete do 5 kg, ki so se odpravljali po morski progi Trst-Metkovič-Gruž (Gravosa), od 80 vin. znižala na 60 vin. Iz tega nastaneta za stranke dva odpravna pota: 1. daljša, a cenejša odprava po morju, 2. hitrejša, pa dražja odpravna pot čez Ogrsko. Pod 1. navedena odprava velja za normalno, tako da se vrši odpravna pot čez Ogrsko le na izrecno zahtevo stranke. Kakor se opazuje, strankam te določbe niso znane, kajti pogosto se dogaja, da pošiljatelj, katere bi bilo hitreje odpravljati, manjka izrecna pripomba via Ogrsko in prihajajo vsled tega po morju, kar provzroča neizogibno zamudo.

Tedenski sejem v Kranju dne 26. septembra 1910. leta. — Prignalo se je: 81 glav domače

goveje živine, 221 glav bosanske goveje živine, — glav goveje živine hrvaške, 4 domača teleta, — hrvaških telet, 205 domačih prašičev, — hrvaških prašičev, — domačih ovac, — hrvaških ovac, — koz, — buš in — bosanskih volov. — Pitani vol 100 kg 64—68 K, na polovico 100 kg 58—60 K, za pitanje 100 kg 52—54 K, kumerni 100 kg 36—40 K. Pšenica K 10:50, pros K 7:25, rž K 8—, oves K 8:50, ajda K 7:50, repno seme K —, fižol ribničan K 14—, mandalon K 12— koks 15 K, krompir K 3— za 50 kg.

Dopisi.

Iz Gorič nad Kranjem. Verski fanatizem tukajšnjih podgorcev sega že v meje verske zblaznelosti. Spodaj naveden dogodek naj to dokaže. Človeku zdravega predsodka in nemotene dloveske pameti se bode zazdel skoro neverjeten, vendar je istinit. Poganstvo, malikovanje, vraževanje i. t. d. — naj je prepovedano po prvi božji zapovedi —, zavzema tukaj pod gorami, kjer se malokdaj zasveti kak svetovni inteligentni žarek, skrajne dimenzije ter gre v tako bujno cvetje, da živo spominja na staroveške verske dogodke ter jih v gotovi smeri daleč prekaša, da presega tako na globoko, da se prebivalci izpod Storžca in Tolstega vrha glede malikovanje, poganstva, vraževanja i. t. d. smelo in častno stavijo v enakovetno vrsto s svetopisemskimi Izraelci, kateri so plesoč okrog zlatega teleta — letemu izkazuje božanstvene časti. Da, Izraelci so bili celo versko pametnejši od sedanjega tukajšnjega prebivalstva — (O joj! dvajseto stoletje — v Avstriji!) — saj oni Izraelci so častili božanstveno — in molili — vrednost: zlato tele, dotim naše tukajšnje ljudstvo izkazuje božje časti naravnim prikaznim in stvarim iz stvarjenja božjega samega — dá, celo — sirovemu lipovemu lesu, kar naj posvedoči sledeči dogodek v Goričah dne 23. septembra 1910 po Kristovem rojstvu v čast blaženi Avstriji in njenemu — kultu. — Ta dan so vozili posestniki male tukajšnje podgorse vasiče Zilog, fare goriške, na sirovo obdelan lipov les za oltarje nove podružne cerkvice v Zilogu od kiparja g. Vurniša iz Radovljice. Nekako ob treh popoldne privedejo vozovi ta lipov les v Goriče. Tu se ustavi pred znano žganjarno «pri Lovrencu», seveda se okrepijo malo — z jerusem. Nenadno — hkratu v tem hipu — se začuje iz zvonika goriške farne cerkve svečano pritkavanje ali kator temu ponekod pravijo — nabijanje; topiči pokajo, ljudstvo — otroci, žene in starci vro iz hiš, se zbirajo odkritih glav pred vozovi, naloženimi — s sveto (!) mehko lipovino, se prekrivajo, sklepajo roke — in skoro da ne popadajo na trebuhe pred lipove bogove. — Brez komentarja. Dalje bi ne govoril, samo par vrstic naj mi bo dovoljeno še napisati. Ali se je takemu početju od strani nekega, tedaj nevednega in pomilovanja vrednega ljudstva čuditi? — Ne. Tok današnjega katoliškega časa je tak, da je dovoljeno vsako še tako absurdno sredstvo in dejanje, samo da le služi svojemu cilju in namenu, ne glede na blagor duševno in telesno propadajočega ljudstva. Brezvestnost klerikalizma presega vse meje in v to poklicani merodajni faktorji se ne ganejo, ker tudi njim je malikovojočega ljudstva sreča in blagor deveta briga, da je le njih malha — polna in zadovoljna. Prihodnjic se kaj.

Z Jamnika nam pišejo: Ta mala vasica je imela dne 12. rožnika veselico in čisti dohodek je bil namenjen v popravo vaških potov. Pa že ni bilo nekaternikom všeč. In ker niso imeli kaj tehtnega oporekati, so pa izkušali delati združbo med Nemličani in Jamnikarji. V tem so se posebno odlikovali iz Resmanovega rodu. Tako so Balantu očitali, da je hodil z gorečo bakljo med podom in hišo ter da je bila skrajna nevarnost glede ognja. Kaj, ko bi ti, namesto da delajo združbo, raje nase gledali in poravnali gotove stvari. Ali se razumemo, kaj? — Dobili smo tudi nove ključarje, ki delajo tako dobro, da bodo kmalu vso cerkveno blagajno izpraznili. Župniku je seveda vse všeč, samo da se mu klanjata. Svetujemo mu, naj ju malo pouči, kaj zapoveduje 7., 8. in 10. zapoved. Ali pa mar misli Rožnik postaviti sv. Primoža in Felicijana iz altarja in ju nadomestiti z Mihovcem in Resmanom? Prav umestno bi tudi bilo, ako bi župnik Resmanove otroke naučil malo bolj po katoliško živeti, ker starši jih uče ravno nasprotno. Za danes dovolj, prihodnjic pa še kaj.

Iz Begunj. G. urednik! Nerad Vam poročam nekaj iz našega tako zaspanega kraja. A ker so to krepkosti našega župnika, je vendar dobro, da jih otmem pozabljenju. Naš župnik Vam je gotovo znan kot dober jahač, tudi kot vzornega lovca ga štejejo. Tudi to ste že gotovo slišali, kako rad ponočuje in naš kmetič bi rekel, da je to pravi fant od fare. Manj pa se briga za službo božjo in za naš dušni blagor. Tudi v šoli so naši otroci v veroznanstvu tako izborno poučeni, da jih prekašajo že daleč njih rmeni kitajski bratci. Župnik, ki je za časa kandidature za našo župnijo obljubljal in slovesno izjavljal, da bo hodil po potih svojega prednika, ki je bil pravi vzor-župnik na deželi, se tako oddaljuje od njega kakor Hallejev komet od zemlje. Tako se

je pred par dnevi pokazal kot pravi Kristov namestnik. Umril je otrok mizarja Bevca. Župnik je določil dan in uro pogreba, pondeljek ob 5. uri popoldne. Številni pogrebci so se zbrali točno ob določeni uri. Mrtvaški zvonovi so otožno zabrenčali. Marsikateri župljan je pri teškem delu vzkljnil, ko je slišal otožno zvonenje: No, ta je saj prestal, nas pa še čaka. In zvonovi so zvonili dalje. In v njih tuborne glasove so se mešali vzdihni potrte matere in žalostnega očeta. Izprevod obstane pri farni cerkvi. Tam pa na svoje veliko začudenje pogrebci izvedo, da župnika ni doma, ter da nihče ne ve, kje da je. Pogrebci čakajo na župnika tri ure, pa ga ni bilo od nikoder. Mati otrokova, ki je pred par dnevi šele vstala iz postelje, se je tresla od mraza, ostali pogrebci so kleli župnika in ko je že Ave Marijo zdavno odzvonilo, so pogrebci krsto vzdignili iz cerkve, ter jo ob zvonjenju in luninem svitu odnesli v mrtvašnico, kjer naj bi čakala župnikove vrnitve. Pogrebci so se z jezo v srcu in kletvami na jeziku razšli. Oče je šel nazaj v župnišče k župniku, ki se je skoro vrnil. Vpraša ga, kako da vendar ni prišel pokopat otroka. Saj čakajo že cel popoldan in še ni pokopan; naj ga bi bil saj obvestil, da ne bi bil spravljaj skupaj pogrebcev in zapravljaj dragega časa. Župnik mu pa kar mirno odgovori, rekoč: „Sem bil v prav fletni družbi in sem prav pozabil, da imam doma pogreb.“ Drugi dan ga je pokopal ob 8. uri zjutraj. Nad temi dogodki se zgraža vsa okolica. Dovolj imamo še gradiva, pa še kakšnega, kar čudili se boste. In ravnoprav, da gre zima v deželo, ko imamo več časa za pisati in brati. Dostavim dovtip nekega klerikalca, ki je pravil, da bo župnik kupil Sturmovo ledenico v Poljčah, kamor bomo nosili naše mrliče, ter jih tam shranjevali tako dolgo, da bo imel župnik čas in jih bo pokopaval. Take so pač naše razmere.

Iz Lesca. (Sadovi avstrijske zunanje politike.) 10. septembra t. l. je peljal z Jesenic v Ljubljano tovorni vlak štev. 1785 popolnoma novih 32 vagonov, namenjenih v Caribrod v Bolgarijo. 16 teh vozov so bili takozvani lori-vozovi za prevoz lesa itd., na vsakemu takemu vozu je bil zopet drugi voz, in sicer one vrste, ki se rabi naprimer za prevažanje premoga, tako da je bilo skupno 32 novih za Bolgarijo namenjenih vozov pri vlaku. Ti vozovi so kaj lično izdelani, siyo barvami, z dvojnatimi napismi, in sicer bolgarski v cirilici in nemški v latinici. 19. septembra je pa bilo pri tovornem vlaku štev. 1773 zopet 20 enakih, za Bolgarijo namenjenih novih vozov prikopljenih, 10 lori, in ma te maloženih 10 premogovnih vozov, in 22. septembra je zopet peljal tovorni vlak štev. 1785 v Caribrod 24 sličnih in slično naloženih vozov. Ko bi človek sodil, da so bili ti vozovi naročeni in izdelani v Avstriji, bi se bil kruto zmotil, kajti izdelani so bili v «Niederbronnu v Alzaciji», torej v Nemčiji. V slučaju da je vsak teh vozov stal najmanj 8000 do 10.000 kron, je torej vseh 76 vozov stalo lepo svoto 608.000 do 760.000 kron, katere bi bile lahko zaslužile naše avstrijske tovarne, in bi zaslužile imeli avstrijski delavci, saj je vendar Avstro-Ogrska Bolgariji bližja nego Nemčiji. Romunski trg je za nas izgubljen že davno, Srbija naroča vse potrebščine za železnice, vojsko itd. izključno v inozemstvu, tako da je tudi srbski trg takorekoč za Avstrijo izgubljen, in kakor se vidi, sedaj je prišla na vrsto še Bolgarija, a na Dunaju se pa visoka gospoda še ni izpametovala. Tira za nas vedno pogubnejšo politiko in to drugim državam, kakor n. pr. Nemčiji v prid, sebi pa v veliko škodo, in mirno gleda in trpi, kako avstrijsko-nemško-madžarsko časopisje Slovane, posebno nas Jugoslovane napada, in nas neprestano blati, kjer le more. Da ta ostudna pisava naš položaj napram balkanskim državam le že poslabša, leži na dlani, in če že naša birokracija za take stvari nima zmisla, se je le čuditi, da se našim tovarnarjem še niso odprle oči. Saj imajo naši tovarnarji in tovarniški delničarji in poleg teh naše paré «delavci» pri ti ženi-atni zunanji politiki največ škode! Pa kdo se bo čudil tej ostudni pisavi nemškega in madjarskega časopisja, saj imamo Slovenci sami tak list, ki je celo glasilo knezoškofa dr. Antona Bonaventure Jegliča, ki neprestano žaljivo piše o Srbiji in svoje lastne brate, kateri so bili letos v Belemgradu, črni in denuncira za veleizdajnike.

Z Jesenic. Na Jesenicah imamo dva, ki se po hišah vsiljujeta in dokazujeta, da sta reveža. To je občinski gerent in nadučitelj. Da je gerent velik duševen revež, to radi verujemo in veseli nas, da je to spoznal. Samo pozno je prišel do tega spoznanja, ker sedaj delajo vsi merodajni faktorji, da preženejo to «revščino» z županskega stolca. Sam fajmošter je nezadovoljen z gerentom in pritožbe ra tejo kot gobe po dežju. Čebulj je zato že tak revež, da po občinski pisarni razgraja tako, da še tajnika več ne dobi. Občinske posle opravlja neki knjigovez, tako da vodi za sedaj občino krojač in knjigovez. Da se pod tem gospodarstvom pametni in boljši ljudje famozno počutijo, tega ni treba posebej omenjati. Drugi junak, nadučitelj, je tudi velik revež. Ponižem hlapče fajmošterov je, liberalcem se ne upa zameriti in na Savi prav rad sedi med Nemci. Če v cerkvi lepo ne moli, zagrozi mu fajmošter, da bo njemu v sramoto pod pretvezo pohujševanja odpovedal šolske maše. Tega

Ali imate bolečine?

Revmatične, gihtične, glavobol, zobobol? Ali ste si valed prehlajenja, prepaha kaj pridobili? Poizkusite vendar bolečine odstranjajoče, ozdravljajoče, okrepčevalno sredstvo Fellerjev flu d z zn. «Elsafluid». To je res dobro! To ni samo reklama! Poizkusni tucat 5 K franko. Izdelovatelj samo lekarnar Feller v Stubici, Elsaplatz Nr. 264 (Hrvatsko).

se boji in pri drugih strankah zabavlja fajmoštru in njegovi stranki. Zato ga povsod love za jezike, radi česar je velik revež, tak revež, da si doma še premočevati ne upa in spi vsak dan drugje. Enkrat v šoli, potem na zofi pri g. Pibrovcu, nato zopet pri drugih znancih i. t. d. Pa tudi drugače je revež. Ker po gostilnah rad politizira, porabi radi tega toliko cvenka, da mu ne ostane poleg «škrlečkovi» nič za hrano. Zato ne kosi nikoli, kar mu toliko škoduje, da postaja oddnedodne večji revež, tako da pravijo, da ne bo mogel dolgo izvrševati svojo nalogo, če bo samo pil in jedel nič. Taka sta torej ta dva reveža. Razložek je ta, Čebulj, ki sicer tudi rad preklinja, se kaže klerikalca, nadučitelj pa je kameleon, ni ne krop, ne voda in takih nadučiteljev na Jesenicah ne rabimo in tudi v Šški jih nočejo. Menda ja!

Iz šenčurske občine.

Sicer je bil 22. september, ko so naši klerikalci zopet volili novega župana, zelo žalosten dan, vendar pa sem upal, da ga razvedre klerikalne slavnosti, ki se bodo brez dvoma vršile na ta dan: «na na čast odstopivšemu županu Jarcu, druga pa na čast novemu. Da bi mi od teh svečanosti nič ne uslo, sem vtaknil v malho dober daljnogled, na hrbet obesil poslušalo, ki tri ure daleč naokrog vsak glasek vjame, v roke pa vzel podzvano metlo, katero sem preje namočil v neko zlahno dišečo tekočino ter zlezal na turn svetega Jurja, odkoder se po celi naši občini odpira moččen razgled.

Toda kako raločaranje, ko sedem na petelina! Nikjer nobene zastave, nobenega mlaja, nobenega topiča! Le dolgočasna megla se vlači po ravnini in spušča male rosne kaplje na radovedno mojo glavo, in le kak pasji glas dospe na moje uho. Že hočem zlesti dol, ko zaslišim drdanje starega koleslja in pa razgovorjanje znanih glasov. Videl nisem nič, le slišal sem od Velesovega sem: «Boš pa Ti, Milač, šel od moža do moža in rekel, da nas je osem že, ki smo vsi za Sajovca iz Velesovega, da naj ga se on voli, da bom soglasno župan. Ali boš šel?» Nato zaslišim nežen jokajoč g'asek: «Pa bom.» In zopet isti glas: «Dobro, Ti, Tone, si že svotovalec, zato ne bodi žalosten, bomo pa Dovarja naredili za županovega namestnika, saj si z nami, Dovar ali ne? Pa da boš sebe volil!» In zopet nek drug jokajoč glasek: «Sveda bom!» «In Vi, gospod župnik,» povzame nato zopet prvi glas, «ali ste z nami?» V tem trenutku zadrda Koleselj, par solčnih žarkov ga obsvetli in glej na njemu so sedeli velesovski črni gavrani Sajovec, Dragar, ki se je nad vse čemerno držal, Dovar in pa župnik. Od strani sem jo pa prikrevlja proti koleslju prav neznan zgrban možicelj. Ponižno smame v pozdrav klobuk z glave ter ga vrti v rokah kot otroci na velik petek ragljo. Toda možakarji se še ne zmenijo zanj. Tone jezno pljune, kot bi iz skafa zhl, fajmošter se potuhne, Sajovec pa pravi: «Tame je Peterca iz Velesovega, Tone, poženi!» Koleselj oddrda, Peterca pa zarentači: «Samo ob volitvah me poznajo, ti hudiči, ali pa če jim denarja zmanjka, in sikajočega kot gada ga objame megla. Jaz pa natakem svoje kukalo in poslušalo v ti smeri proti oni hiši, kjer se bo spekel danes novi slamnati občinski mož. Dva moža gresta proti tej hiši. Posluhnem in slišim, da zabavljata. «Vidiš, Višnar,» izpregovori prvi, «tako brozgo smo naredili, da mi je zelo žal, da sem se sploh kaj notri vtaknil.» «Ej smo saj s poizkusom dognali, da far nikoli nič dobrega ne izleže,» mu odvrne čemerno vrli njegov tovariš Krasinec, in moža, ki samo neprostovoljno z volkovi tulita, izgimeta za voglom.

V za današnji dan občinski hiši pa so se zbirali «možje», bolj pobiti kot pa če bi jih bil vse z znanimi svojimi obiski priznani mlatič Lipar počastil. Kot bi se zbirali pogrebci, a ne možje, ki naj iz svoje srede volijo župana! To grobno tišino pa pretrga nekdo z vprašanjem: «Možje, ali bomo novemu županu na čast tudi kaj streljali?» Vsi se izpregledajo, končno pa zamomlja nekdo: «Hudiči, da še tega vstrelimo!»

V tem pa dregne Sajovec pod rebra kositrenega vojaka, ki se takoj postavi «abtaht» in začne s svojim obhodom od moža do moža. Toda vsak mu odkimlje in ko se povrne nazaj k svojemu generalu in mu naznani ponižno svoj neuspeh, ga zadene srdit pogled. «Se pa za danes udajmo! Bomo pa Velesovci naredili svojo občino, da bom jaz mogel biti za župana!» S temi besedami odpravi Sajovec Milača, ki nato pri glasovanju prvi izmed zaročnikov glasuje za farovšega kandidata Martnjeka. No, pa saj to smo že davno vedeli, da kamor veter potegne, tja pa kositreni vojak kaže! Po glasovanju pa vstanejo častitljivi oča Martnjek, po pisanju Blagne, po klicanju pa Janez, se potegnejo za britki dve vrsti muštac in izpregovore: «Častiti možje, slavni zbor! Dolgo niste mogli najti župana in vsi veste, da smo že pretresovali, ali bi ne bilo umestno, da si za lažje iskanje naročimo občinskih leščerb ali pa p časopisih poštenemu najditelju razpišemo nagrado ali glejte: v tem svečanem trenutku je sveti duh pravilno obsencil Vaše modre glave in našli ste ga! Z zadovoljstvom konstatiram, da ste najvrednejšega moža iz častitljive svoje srede posadili na županski stolec in na tej Vaši odločitvi Vam kot novoizvoljeni Vaš

župan od srca častitam!» (Živioklici, ploskanje in mehanje stolov mi udari na uho, toda vse preprije vrli Martnjekov glas.) «Toda, častiti moji možje in dragi soobčani, za župana je pa poleg muštac, konjskih neg in dolgega jezika tudi možganov potreba (večina častitih mož povosi žalostno glave, drugi se praskajo za ušesi), možganov, gospoda moja, in zato zahtevam, da mi daste takoj tajnika, ki bo v mojem imenu županoval!»

Mučen molk, nato ščebetanje, potem pa prepri sledi krasnim njegovim besedam. Štoci kukalo se vidi, kot bi si hoteli vsak čas skočiti v lase. V tem vstane pokonci gospod Šter vulgo Kovač, gostilničar na Visokem, in zahteva mir. «Možje», doni krepki njegov glas, «možje, nobenega tajnika in nobenih doklad! Imeli smo zmožnega župana, gospoda Barleta iz Luž, moža kakršnega deset občin vkup ne premore. Brez tajnika nam je skoro zastoj opravljal občinske posle trideset let, v zahvalo ste ga pa na hujškanje par osebnih njegovih sovražnikov vrgli med staro šaro. Ako ste hoteli imeti dobrega župana brez tajnika in brez vsak h komedij, bi pa bili njega volili, zdaj pa nobenega tajnika in nobenih naklad!»

Vsi se zavedo resnice ob odkritih besedah gospoda Štera in kesanje se jim pojavi na licih. Se Sajovec so odpadle vse generalske porte in molčal je proti svoji navadi v vseh človeških in živalskih jezikih. Da bi pa učinek teh besed nekoliko ublažil, vstane šenčurski župnik gospod Šška, naredi znamenje miru, jaz pa privzdignem na petelinu tisto staro, v zlahno tekočino namočeno metlo. «Prejljube moje ovčice,» se zasliši sladek glas, «zlate moje ovčice, v svetem pismu stoji zapisano, ne skrbite, kaj boste pili in jedli. Jaz Vam pa pravim kot Vaš dobri pastir, ne skrbite, kdo in kako Vam bo županoval! Res je, da ste ravnokar izvolili za župana mojo ovco Martnjeka, (Velesovci se pri besedi «ovca» pomenljivo muzajo!) ali ravnokar je res, da če bi bil voljen za župana moja ovca Sajovec ali moja ovca Dragarjev Tone ali vzorna moja ovca Ivan iz Srednjevasi, da bi bil tudi v tem slučaju jaz prevzel vse županske posle v svoje roke, kakor bom to storil pri Martnjeku, kar prosim, da vzamete na znanje.»

Lahni in ponižni bravo-klici zadone na moje poslušalo. Mojo pozornost pa obrne medtem nase nek voz, ki je drdral od Velesovega proti Šenčurju, in katerega je vlekel iskri vranec. Na vozu je pa ležal ponosno velik kmečki fant in se smejal v pest. «No, fant, kam pa greš?» ga vpraša nek kmetič. «I, Kotrjačnjekov oče iz Velesovega me pošiljajo po občinsko kaso v Šenčur, da jo v Velesovem prepeljem. Saj bomo sedaj v Velesovem imeli župana, saj ga v Šenčurju ni majka rodila!» Ko kmetič to sliši, se zareži, da se prime za trebuh, jaz pa voščim klavno odhajajočim občinskim možem z zlahno dišečo metlo srečo in začnem lesti z zvonika. Ko si v slepih linah nekoliko odpočijem, vidim, kako Martnjek po svojem dvorišču jamra, žena pa joka. Naskoro pa se znajdem na tleh ter naredim majhen izprehod, o katerem Vam pa že še kaj sporočim. Volilec.

Iz kranjske okolice.

Gospod Ivan Jezeršek, izprašani učitelj-odličnjak je dobil učiteljsko mesto v Zalemlogu nad Železniki. Gdč Ivana D akslar, izprašana učiteljica-odličnjakinja je nastopila prvo učno mesto na paralelki v Doberniču pri Trebnjem v novomeškem okraju. G. N. Vilfan, izpraš. učit. kand. je dobil učno mesto v Preski na mesto odslega g. naduč. Kiferla.

Zelo ponesrečil se je mlinar, žagar in posestnik Janez Draklar iz Mavčič h. št. 24 na svoji žagi. Pri popraviljanju vreten na žagi mu je zdrnil težek kamen na stopala obeh nog in mu obe nogi hude poškodovale. Ležal bo najmanj 2 meseca.

Te dni je šla slaboumna dekle Kovačeva iz Podreče proti Kranju in dalje ne — ve se kam. Žalostni nje oče prosi, da se jo objavi pri bližnji žandarmerijski postaji, da jo ustavijo in domu odvedo.

O kaki koleri po Gorenjskem ni čuti, a da se semintje griza oglašja ni čuda, saj nepremišljene gospodinjje postavljajo v času hudega dela na mizo prav rade kisle maleke, kuhano sadje, kumare in solato na razpolago. Dober tek, kdor ima želodec iz usnja!

Letos je zopet dobra letina za fižol. Srečen, kdor ga je dosti nasadil. Krompirja je po sorškem polju obilo, tudi za prodajo, 100 kg od 5—6 kron.

Solski občini Velesovo in Zabnica v kranjskem solskem okraju sta zaprosili za razširjenje svojih sol v 2 razrednici. Upamo, da bo deželni odbor pač tej opravičeni želji ugodil. Nasprotno pa se sliši, da je občina Mavčice pri Kranju vložila že tretji rekurz na naučno ministrstvo proti zidanju nove dvorazrednice. Občani se boje baje stroškov, kateri bi se pokrili v 30 letih. Menda ima tamkajšnja enorazrednica samo do 180 učencev s ponavljavno solo —!

Precej lepih jabolk so pridelali letos vasi Podreč, Mavčiče, Proše, Jama in Breg. Ker gospodarji sami nimajo časa in tudi ne priprave za napravo sadnega mosta, se bo sadje precej ceno dobi. Trgovci na noge!

Društveni dom v Smedniku je dozidan in je pod streho. Lepa stavba bo. Škoda, da ji niso odkazali še lepšega prostora.

Od vipavske strani se poroča, da bo tam vinska letina za polovico slabša od lanske, a vino bo dobro — kar ga bo. Vinski trgovci prav pridno romajo da se osigurajo za dobro pristno kapljico. Kraškega terana bo letos malo. Grozdje počasi zori. Krog Tomaja, Dutovelj, Koprive in Komna je strupena rosa 1/3 grozdja uničila. Vipavske breskve imajo letos izvanredno visoko ceno. Na Kranjskem jim je na kg ista cena kakor v velikih mestih.

Prasičja reja letos prav lepo uspeva. O nalezljivi boleznih teh živali za sedaj ni čuti. Naj bi naše gospodinjje prasičem le malo več zelene surove piče privoščile, pa bi prasiči bolje uspevali. Marsikje so ljudje sami krivi prasičje kuge. Umna prasičjereja napreduje po Gorenjskem prav po poljevo.

Pletarska sola — pletarna v Radovljici — prav izborno napreduje. Idožbina dvorana pletarskih izdelkov kaže tako fine in umestne izdelke, da se je čuditi. Da pa je vodstvo te šole res v pravih rokah, kažejo dela sama. Idi in prepričaj se na lastne oči!

Godovi prihodnjega tedna:

2. oktobra Čudislava, Mira, Vojslav; 3. Kandid, Evald, Petna, Vitomir, Jaromir; 4. Frančišek Ser., Edvin, Stanislava, Tegodrag; 5. Placid in tov., Gala, Vratoslav, Mojimir; 6. Brunon, Fida, Bunoslav, Ljubna; 7. Justina, Marko, Dragonika; 8. Brigita, Simeon, Dragosta, Stojdrag.

Sejmi prih. teden na Gorenjskem:

3. v Kranju.

Mestna hranilnica v Kranju. V mesecu septembru 1910 je 261 strank vložilo 79.091 K 73 vin. 253 strank je dvignilo 56.513 K 78 vin. 6 strankam se je izplačalo posojil 12.100 K — vin. Stanje hranilnih vlog brez kapitalizovanih vlož. obr. 4.510.032 K 14 vin. Stanje hipoteknih posojil 3.007.778 K 40 vin. Stanje občinskih posojil 475.148 K 68 v. Denarni promet 298.233 K 36 v.

Mestna hranilnica v Kamniku. V mesecu septembru 1910 je 152 strank vložilo 63.856 K 90 vin. 106 strank vzdignilo 47.126 K 95 vin. 5 strankam se je izplačalo hipoteknih posojil 4.200 K. Stanje hranilnih vlog 2.040.255 K 14 v. Stanje hipoteknih posojil 1.520.373 K 41 vin. Denarni promet 251.019 K 59 vin.

V Kranju, dne 1. oktobra 1910.

Delegacije bodo sklicane na dan 12. oktobra.

Znanja politika Avstrije je naravnost žensialna. Že proti Ährenthalu je bil rajni Bismarck ali Metternich prvi tepček. Pa kaj Ährenthal. Ženij vseh ženijev je brezdvomno trgovinski minister Weißkirchner s svojo trgovinsko politiko na znotraj in na zunaj. Pred kratkim je Ogrska iskala posojila na Francoskem in ni ga dobila. Sedaj je pa Weißkirchner provzročil še konflikt s Francijo. Ker je krščanski mož po vzoru naših klerikalcev, je hotel prisiliti, da bi se vsa petrolejska industrija kartelirala. Posledica tega bi bila, da bi se bil petrolej pri nas podražil, a za izvoz bi bil dobil kartel ugodnosti. Tej nakani pa se je uprla neka petrolejska rafinerija, ki dela s francoskim kapitalom. Weißkirchner pa se je hotel nad njo maščevati na ta način, da ji je odvzel nižane vozne tarife, porabo industrijskih vozov i. t. d. Seveda Francija ni bila tiha in je zbog tega naložila na avstrijski petrolej posebno carino. Tako imamo carinski boj s Francijo. Javlja se tudi, da je sklenila Turčija vojno pogodbo z Rumunsko in pa, da se je dognala nova zveza med Avstrijo, Nemčijo in Turčijo in sicer brez znanja Italije. Sicer zanikujejo oficijelni listi te vesti, ampak nekaj bo že resnice na tem.

Hude skrbi delajo ministarskem predsedniku baronu Bemerthu kanali, s katerimi je hotel pred desetimi leti tedanj ministarski predsednik Körber odkupiti obstrukcijo v državne zboru. Takrat je imel Körber srečo in z dovolitvijo ogromnih milijonov je res ustavil obstrukcijo. A nikdo ni takrat vprašal strokovjake za svet. In ko se končno ti vendarle prišli na vrsto, ni ves studij nič pomagal. Kanali se ne morejo nikoli izplačati. Vlada je to priznanje zavlačevala kar se je dalo, a končno je morala le z barvo na dan. S tem je pa posegla v sršenovo gnezdo. Osobito so se Poljaki postavili na noge in ako bi letošnje pomlad ne pomagala tako izvrstno Susteršičeva obstrukcija, bi bila to točka, nad katero bi se bil Bemerth gotovo izpodtaknil. Med počitnicami je Bemerth ponujal Poljakom 120 milijonov kron odkodnine mesto kanalov. A če imajo demarce posebno radi v Galiciji, niso nič manj pohlepni po njih na Nizjem Avstrijskem in Moravskem. In tako je Bemerth in Bilinski v zagati. Že 200 milijonov ponujata, a gospodje na Poljskem, na Nizjem Avstrijskem in na Moravskem nočejo in nočejo. Na eni strani zanikujejo izplačljivost kanalov, na drugi strani pa hočejo, kar imajo «črno na belem». Ali ne splava morda pri tej «kanalizaciji» tudi Bemerth po vodi?

O rekonstrukciji Bemerthovega kabineta pišejo krščansko-soc. listi. Kot ministra-vojaka bi vstopila v kabinet Nemeč dr. Urban in Čeh dr. Starda.

Ban dr. Tomažič je govoril v nedeljo v Osjeku o političnem položaju na Hrvaskem. Ban je govoril lepo sicer, zelal, da postane hrvatski narod velik in ponosen. Zavzemal se za srbsko-hrvatsko

slogo, omenjal je, da je srbsko-hrvatska koalicija v nasprotju sama s seboj, on potrebuje močne stranke v dosegu cilja; zvečer na banketu pa je navdušeno napil Khuen-Hedervajyu, kojega tiranstva se spominjajo Hrvati s trpkimi občutki.

Obilnica boja na Varvarinskem polju. Poteklo je 100 let, ko je Karagorgje s pomočjo ruske vojske pod poveljstvom grofa Oruzka potolkel tursko vojsko na Varvarinskem polju v južni Srbiji. Turkov je bilo 15.000, Srbov z Rusi samo 4000. Odkrili so sedaj na onem polju dva spomenika.

Novičar.

Občinske volitve v Kranju so se vršile za tretji volilni razred v ubožnici v Pungratu pretečeno sredo ob devetih dopoldne, za drugi in prvi razred pa v četrtek dopoldne v mestni dvorani ob treh, oziroma ob štirih. V tretjem razredu so bili izvoljeni odbornikom: Ivan Jagodic, fotografin in hišni posestnik; Ciril Pirc, deželni poslanec in trgovec; Ivan Potočnik, čevljar in hišni posestnik; Lovrenc Rebolj, krojač in hišni posestnik; Janko Sajovic, trgovec; Anton Šinkovec star., tovarnar. Namestnikom pa: Anton Adamič, trgovec in hišni posestnik; Matija Ažman, mizar in hišni posestnik; Rudolf Jareb, gostilničar. — V drugem razredu so bili izvoljeni odbornikom: Anton Majdič, trgovec in hišni posestnik; Josip Majdič, trgovec in hišni posestnik; Franc Krenner, hišni posestnik; Josip Krenner, trgovec in hišni posestnik; Makso Pirnat, c. kr. profesor; Ferdinand Polak, trgovec. Namestnikom pa: Konrad Geiger, kavarar in hišni posestnik; Franc Jezeršek, prekajalec in hišni posestnik; Franc Šavnik, mag. pharm. — V prvem razredu so bili izvoljeni odbornikom: Vilibald Ruž, učitelj; ces. svetnik Karel Šavnik, lekarnar in h. posestnik; Josip Tajnik, c. kr. davčni oficijal; dr. Ljudevit Treo, c. kr. sodnik; Anton Zupan, c. kr. profesor. Namestnikom pa: Friderik Badiura, c. kr. sodni nadficijal; Ivan Masten, c. kr. profesor; Ivan Schwarz, c. kr. davčni asistent. — V tretjem razredu se je udeležilo volitev 173 volilcev, v drugem razredu 16 in v prvem 29 volilcev. Izvoljeni odborniki so dobili v tretjem razredu skoro vse oddane glasove, v drugem razredu je dobil trgovec Franc Chrobath tri glasove, v prvem razredu pa inženir Karel Křivanec 6 glasov in učitelj Alojzij Novak en glas. Vsi namestniki so bili izvoljeni soglasno. Nasprotniki se niso udeležili volitve, dasiravno se jim cedile sline zlasti po drugem razredu. Naši klerikali so pač velike reve, zakaj brez veleindustrijalca T. Pavšlarja si niti na volišce ne upajo. Na vse pretege so delali za kulisami, pa njih račun se jim ni izšel. Nekdo je strasil s pooblastilom celo po Solnograskem. Tako poročilo! — V novi občinski odbor je vstopila malodane polovica novincev. Upajmo, da skoro zapiha svežji duh v gospodarski dobrobit kranjskega mesta.

Osebnost. Za namestnega učitelja na cesarja Franca Jožefa gimnaziji v Kranju je imenovan absolvirani profesorski kandidat gospod Friderik Kmet.

Imenovanje. Dr. Gvido Sajovic, naš rojak, je imenovan za provizoričnega učitelja na drugi državni gimnaziji v Ljubljani.

Narodna čitalnica v Kranju priredi danes zvečer gledališko predstavo in sicer se bosta igrali enodejanski «Cavallera rusticana» in «Medved». V sledečem podajamo kratak obris vsebine. «Cavallera rusticana»: Turiddu, sin vaške krcmarice, je pred svojim ohodom k vojakom, ljubil vasko deklico strastno Lolo. Ko se povrne po dolgem času v domačo vas, najde tu Lolo že omoženo z voznikom Alfio. Doma se zaljubi v lepo Santuzzo, ki vrača to ljubezen z vso strastjo in ognjevitostjo. Ali v Turiddu se vkljub temu obudi zopet stara ljubezen do Lole, njegove prejšnje ljubice. Tudi Lolo ga še ni pozabila. Za vse to izve ljubosumna Santuzza. Zadržuje sredstvo hoče poskusiti, da odvrne Turiddu od te nesrečne ljubezni. Na velikonočno nedeljo, med mašo ga pričakuje na trgu pred cerkvijo, ga roti in prosi, naj se je usmil. Turiddu pa, večnih zasledovanj in ljubosumnih prizorov sit, se ji nevoljen iztrga in hoče oditi. V tem pride Lolo, ki je na potu v cerkev. Ko opazi oba v živahnem pogovoru, se jima zasmejljivo roga in odide v cerkev. To silno razkači Turiddu in v najvočji jezi gre tudi on k masi. V zapušteni Santuzzi, ki bi prej svojega ljubljence za ves svet ne izdala, se rodi v njeni veliki srčni bolesti strašen sklep: Sklene, da pove Alfio, ki o vsem razmerju miti ne sluti, vse. Ta je ravno na poti tudi v cerkev. Santuzza ga zadrži in mu vse pove. Ta nepričakovana novica Alfio silno presesteti, dvomi, ne more verjeti. Ali Santuzza ga prepriča o istinosti njene obdolžitve. Na videz miren, a s strašnim sklepom v srcu odide Alfio. Maša je končana, vse ljudstvo postoji nekoliko na trgu pred cerkvijo. Turiddu povabi vse na kozarc vna, č. š. danes je Velika noč, vsi se morajo spoprijateljiti. Med popivanjem pride Alfio in odkloni Turiddu povabilo. Turiddu spozna iz tega, da je izdan. Pripravljen je dati razžaljenemu zadoščenje. V znak, da se bo to zgodilo, se oba sovražnika objameta in poljubita. Alfio odide, da pripravi vse potrebno, Turiddu se poslovil od svoje matere, potem ko je pretrgal z Lolo vse vezi. Zunaj pred vasjo se bo-

rita z nožmi. Turiddu pade, smrtno zadet od Alfiojeve roke. Vaščani prinesejo to novico na trg navzočim. — «Medved»: Gospe Popov je umrl pred sedmimi meseci mož. Se sedaj žaluje po njem; ne hodi nikamor, vedno le tiči v svojih sobah in žaluje. Njem zvesti sluga je poizkušal na vse mogoče načine spraviti zopet v svet, med vsele ljudi. Ali ne veseli je nič več, in iti hoče v samostan. Pride njen sosed, graščak, zagrizen sovražnik žensk. Ker ga neče sprejeti, si siloma napravi pot do nje. Po denar je prišel, ki ga mu še dolguje njen umrli mož. Gospa Popov mu ne more dati denarja, ker oskrbnika ni doma. Smirnov pa se ne pusti odpraviti. Napravi se čisto domačega in izjavi, da počaka pri njej, dokler ne plača. Gospa, vsa izven sebe, ga kruto razžali, vled cesar jo on, v prepričanju, da je treba damam pokazati du, če že hočejo biti v vsem z možkima enakopravne, tudi zanje velja dolžnost, dati zadoščenje. Gospa sprejme njegov poziv, da se streljata, čeprav se ni imela nikoli samokresa v rokah. To imponira Smirnovu tako, da se neče dvobojevati. Ona ga vsled tega zasramuje a on se zaljubi vanjo. Tudi njej se ne zdi več tako napačen in ko priplje sluga, ki misli da se bodeta v resnici streljala, vse domačine na pomoč, najde ju v tesnem objemu. — Jutri, v nedeljo se ponovita enodejanski kot ljudska predstava zvečer ob 6. uri. Vstopnina za to predstavo je znižana.

Prežernovo kočjo na Stolu zatvori tukajšnja planinska podružnica dne 9. oktobra t. l. — Prijatelje planin vabimo, da se udeleže tega zleta v velikem številu.

Iz deželnega odbora. V okrajni šolski svet v Kranju je imenovan dr. Ivan Hubad iz Škofje Loke. — V kranjskogorskem cestnem okraju sta nastavljena deželna cestarja Jožef Metelj in Fr. Petrič.

Občinskim tajnikom v Kranju je imenoval občinski svet v svoji seji, dne 26. t. m., gospoda Antona Ocvirka, občinskega tajnika v Bovcu na Goriškem. Prešnjikov je bilo nad 30.

Umrl je dne 29. septembra v Ljubljani po dolgem bolehanju upokojeni gimnazijski profesor Henrik Pirker, star 74 let. Pokojnik je služboval tudi na prejšnji nižji gimnaziji v Kranju; starejši meščani se ga bodo še spominjali. Pogreb se je vršil danes ob 3. uri popoldne v Ljubljani.

Tatvina na pokopališču v Kranju. V noči od 24. na 25. september je neznan tat razbil pušico pri velikem križu na pokopališču v Kranju in odnesel denar, ki je bil v njej nabran. — V isto pušico je bilo sedaj že tretjič ulomljeno. Najbrže je vse trikrat ulomil eden in isti tat, katerega orožniki zasledujejo.

Železni most čez Kokro pri Kranju dobi te dni novo zgornje mostišče, narejeno iz dveh vrst po 3 metre dolgih, 12 cm debelih in 20-30 centimetrov širokih mostnic. Za te mostnice so porabili še dobro ohranjene hrastove tramove starega lesenega savskega mostu pri Kranju, kateri most so, kakor znano, pred kratkim podrl. Novo mostišče na kokrškem mostu izvrši gospod Jožef Novak, podjetnik in trgovec na Jami pri Mavčičah. — Pri tej priliki omenjamo, da je na istem mestu, kjer je sedaj zgrajen železni most čez Kokro, v starih časih stal kamnit most, ki je imel samo en obok; ker je bil pa pritisk od obeh strani reke prevelik, je most po sredi počil in se okrog leta 1800 podrl, ne da bi se bila pri tem pripetila kaka nesreča. Pozneje — okrog leta 1870 — so hoteli na istem mestu zgraditi zopet kamnit most, ki bi imel en steber in dva oboka, pričeli so že z zgradbo, ki pa ni uspela in tedanji podjetnik je materielno propal. Zato so sklenili, da se napravi čez Kokro železen most, katerega je l. 1873. postavila tedanja tvrdka I. Körösi iz Gradca. Sedanji most je 43-8 metrov dolg, 6 metrov širok in vodi čez Kokro v približni višini 30 metrov.

Dražbeni shod „Zveze jugoslovanskih železničarjev“ se vrši dne 2. oktobra ob petih popoldne v Kranju v kolodvorski restavraciji. Dnevni red je naslednji: 1. Poročilo o kongresu „Lige“ slovenskih železničarskih organizacij v Pragi, 2. službene razmere čuvajev, 3. skrajšanje časa delavcev, 4. slučajnosti. Odbor.

Ponižno vprašanje na kakega izvedenca v gospodarskih stvareh: Nekje — a ne morda pri gospodarski zvezi v Ljubljani — so kupili mlin na Količevem na dražbi za 46.350 K. Investirali so kvečjemu 40.000 K, a v bilanci so ga izkazali z vsoto 440.000 K. Pa ne da bi bilo to gospodarstvo po vzoru Weis, Kaiser in Palese.

Konja ukradel. V noči od 23. na 24. septembra je nekdo iz hleva ukradel — kakor smo že zadnjič nakratko poročali — mladega, 600 K vrednega konja Jerneju Rozmanu, po domače „Kukovcu“, gostilničarju in posestniku na Britofu pri Kranju. Ko je zjutraj prišel gospodar v hlev, je najprvo mislil, da je konj ušel in je pogledal po vasi, da bi ga našel. A kmalu se je prepričal, da je konj ukraden. Tat je bil še toliko prijazen, da je razvezal konjsko uzdo in si iz nje napravil sedlo, na katerem je odjezdil s konjem vred. Gospodar je stvar takoj sporočil orožnikom v Kranju, ki so šli nemudoma na delo. Dognali so, da je tat dvajsetleten, golobrad mladenič. Peljal je konja čez Kranj proti Medvodam. Ondi ga je hotel prodati nekemu kmetu, kateremu se je stvar precej sumljiva zdela; rekel je kmetu,

da je doma iz Predoselj in da žene konja, ako ga že neče on kupiti, naprej v Šiško, kjer ga pri Raci čaka že drug kupec. V Šiški se je izgubil vsak sled za tatom.

C. kr. okrajni šolski svet v Kranju je imel svojo redno sejo dne 29. septembra pod predsedstvom c. kr. okrajnega glavarja Franca Schitniga. Predsednik poroča o tekočih zadevah: Gospodična Marjeta Barthelot, supletinja na ljudski šoli v Trziču, ostane na svojem mestu; učiteljski kandidat gosp. Peter Jocič je prideljen trirazredni deški šoli v Cerkljah kot suplent; supletinja gospodična Marija Pipan ostane na enorazredni ljudski šoli v Javorju nad Škofjo Loko, ker se ni oglasil noben prosilec za ondi razpisano stalno učiteljsko mesto; g. I. Jezeršek ostane kot suplent na ljudski šoli v Zalemlogu; g. Alojzij Novak, učitelj na deški stiri-razrednici v Kranju, je dobil enoleten dopust, da se pripravi za meščanski izpit; nadomešča ga učiteljska kandidatinja gđc. Marija Novak; gđc. Marija Borcwsky, učiteljica v Trziču, ima zaradi boleznih dopust do 15. februarja 1911; nadomešča jo učiteljica gđc. Karolina Zupancič; gđc. Ema Petsche, učiteljica v Selcih nad Škofjo Loko, je dobila enoleten dopust, ker je poklicana v Ljubljano kot voditeljica gospodinjskega tečaja. — Namesto umrlega Jakoba Koželja se imenuje g. Matevž Barle, posestnik na Lužah pri Šančurju za krajnega šolskega nadzornika na enorazrednici na Olsavku, ki se ra širi v dverazrednico. — V Čresnjici pri Železnikih se ustanovi šola za otroke iz Čresnjice, Studenega in Rudnika. — V Podbrezju pri Podnartu se razširi enorazrednica v dverazrednico; potrebno poslopje se začne kmalu graditi. — Stavijo se černo predlogi glede zasedenja voditeljskega in enega stalnega učiteljskega mesta, glede nadučiteljskega mesta v Selcih nad Škofjo Loko in glede drugega stalnega učiteljskega mesta v Križih pri Trziču. — Nekaterim učiteljem in učiteljicam se priznajo starostne doklade; rešijo se razne prošnje za denarno podporo. — C. kr. okrajni šolski nadzornik gosp. Janko Janežič poroča o šolah v Šančurju, na Tratoniku, v Predosljih in v Zabnici, katere je v zadnjem času nadzoroval.

Vprašanje gospodu župniku Zabukovcu. Ker ste sedaj ravno pri delu glede šolskih računov, Vas pozivljemo, da Križanom javno objavite, kako je mogla stara šola priti v last kriške cerkve, ker glede tega ni občinski odbor nikdar sklepal, ali sploh vprašan bil. Šola je občinska last in je občina od leta 1860 do 1908 plačevala zanjo davek. V številki 38 „Lažiljuba“ priznate, da je bog človeka ustvaril po živalski podobi, vsled tega versko prepričanje v Križih peša, ker se Zabukovcu v glavi meša. O očka županovih žvepljenkah in o kriških farovških policajih prihodnjič. Na svidenje!

V Križih pri Trziču je dne 26. m. m. začela goret ob polosnih zvečer takozvana Bandova kajza. Kako je nastal ogenj, se še ne da natančno dognati. Pravijo, da se je vžgala mast na ognjišču. Pod vodstvom g. učitelja Karela Završnika je gasilno društvo iz Dupljan dospelo z 42 gasilci in stopilo že ob osmih v akcijo. V kratkem času je bil ogenj pogašen, zatorej gre vsa čast in zahvala vrlim dupljanskim gasilcem, da ni zagospodaril rdeči petelin nad križko vasjo. Torej podpirajte zanaprej še bolj, kakor dosedaj dupljanske gasilce, ki so v resnici kos svoji nalogi. Tržiški „fajerber“ pa menda vsled tega ni prišel v Križe, ker Križani niso imeli dovolj „faselnov pira“, da bi mogli gasiti žejo in namočiti njih „gutšlah“. Hajl!

Nov hotel v Kranjski gori. Dne 2. oktobra se otvori v Kranjski gori popolnoma moderno urejeni hotel „Slavc“, poprej daleč okrog znana in priljubljena gostilna „pri Slavcu“ (tudi „pri Zlati Duši“). Ta moderni hotel je naravnost krvava potreba, ker postaja naval tujcev v Kranjsko goro od leta do leta silnejši radi veličastnih naravnih krasot, ki je z njimi ovenčana, in radi visokega planinskega zraka. Moderni hoteli so za razcvit tujkega prometa predpogoj, in zato bo prinesel tudi ta v tem oziru obilen sad. Otvoritveno slavje in veselica se vršita v nedeljo, dne 2. oktobra.

Z Jesenjo nam poročajo: Zadnjič smo poročali, da misli naš «slavnoznani» gerent Čebulj svoj «petdnevni» dovoljeni dopust prebiti v Ljubljani, ker je v Kranjski gori «premrzlo». No, ljubljanski zdravniki — glavni poročevalec je bil državni pravnik, so pa po natančni preiskavi spoznali, da gerent Čebulj boleha še na raznih drugih boleznih in pred kratkim so izrekli mnenje, da boleha gerent Čebulj na neki hudi bolezni, ki se da ozdraviti ednole na podlagi § 6. postave z dne 27. decembra 1862, št. 17 drz. zakonika. In dobil je gerent Čebulj dovoljenje, da sme svoj «petdnevni» dopust podaljšati še za sedem (beri sedem) dni — 5 + 7 = 12. Radovedni smo sedaj, bodeli naša deželna vlada storila že konec «čebuljad»? ??!

Iz Begunj nam pišejo: Znani dekret papeža o odstavljanju župnikov rodi že sadove. Naš dobri župnik, ki pase verne ovčice v rojstni fari ljubljanskega škofa, je imel napako, da je bil strasten ljubitelj konj in lova. Ker je pa vsled tega zane-marjal preveč «ta stare device», so ga vedno tožile pri škofu in posledica teh tožb je bila, da je župnik dobil stroj ukaz: pustiti lov in konje — drugače dobiš «plavo polu». Ker se pa danes ne gode

več čudeži, da bi človek lahko živel od kobilic in črvov, je dal naš župnik težkega srca slovo svojim komjičkom, hitrim zajčkom, brzim srnjakom in plašnim jerebičkam. Koliko pa pridobe «zanemarljive device», pokaže bodočnost. — Zgled demokracizma v katoliški cerkvi.

Z Bleda. Verski zaklad — dobrotnik našega kmeta. Večkrat se čuje, kako naklonjen je verski zaklad našemu kmetu, posebno onemu, ki se živi od dela svojih rok. Kakor izgled sledeče: Na Bledu je nekak oskrbnik verskega zaklada, mož, ki čuje na ime Ribič. Ta oskrbnik, ki je strogo «nemškega duba» plačuje svojim delavcem-kmetom tako točno, da zasluži javno pohvalo. Kar so ljudje zaslužili pri žganju kop — ogljarji — v l. 1910, 1909 in 1908, o tem ni še duha, ne sluha. Pač pa je meral pred kratkem priti nek delavec ogljar po zaslužek 60 K — reci: šestdeset kron — iz Gor. Gorij, ki jih je zaslužil l. 1907. Ako taka točnost ne zasluži javne pohvale, je ne zasluži sploh nobena. Dovoljujemo si vprašati poslanca Fibra: so vam li znani ti slučajji? Hočete li storiti potrebne korake, da pridemo reveži delavci do svojega zasluženega plačila o pravem času? Eden za vse.

Lesce. Pretečeni teden se je zatekel nek uzmevič v našo cerkev ter temeljito prebrskal v dveh nabiralnikih pri sv. Antonu po drobižu. Koliko je dobil drobiža v njih, se ne ve; ravno tako se ne more natančno določiti, kdaj se je izvršil vlom. — Draginja!

Iz Bohinjskega kota. Pretečeno poletje je bil v Bohinju minister Ritt. Ogledal si je vse natančno. Bl je menda z vsem zadovoljen. Radovedni smo edinole, ako so mu povedali tudi to, kako sijajno gre «našemu konsumnemu društvu»? Merodajnim faktorjem kličemo: Pazite, da ne doživimo «bohinjaškega panama».

Na naslov javnih varnostnih organov. Če so c. kr. orožniki tržiški in tupališki že zadostno zastražili gospodo na Blewaissovi cesti v Ljubljani, naj posvetijo svojo pozornost malce javnim varstvenim napravam tako okrajni cesti v Kolovratu, kakor tudi raznim brvema in brvicam v Tenetišah. Opazovalec.

Vinska trgatav z godbo in plesom se vrši jutri teden v restoraciji g. Ivana Markeljna v O.očah. Čisti prebitek je namenjem družbi sv. Cirila in Metoda. Začetek ob treh popoldne.

Velika izguba je zadela senčursko občino, posebno Olševke. Dne 26. sept. je preminul rano v jutru gočpod Jakob Kozelj vulgo Krhelj, gostilničar in posestnik, podžupan, krajni šolski, nadzornik itd. v Olševku še v prav lepih moških letih. Rajni je bil zvest in agilen pristaš narodno-napredne stranke, vrl značaj in mož poštenjak, katerega so tudi njegovi politični nasprotniki spoštovali. Pomagal je vsakemu rad s svetom in dejanjem. Veleugledni številni njegovi rodbini naše iskreno sožalje, tebi pa vrli naš Jakob, bodi zemljica lahka! S.

Usmiljeno srce tržiškega župana in čevljarja B. Malja. Zadnjič enkrat je došla nagloma vest v Trzic, da gori pri Sv. Ani. Sin gostilničarja in mesarja J. Perkota je hitel v cerkev sv. Andreja zvonit plat zvona. To je pa storil iz tega vzroka, ker je v tržiških delavnicah ropot strojev in je jako težko slišati znamenje za ogenj. A velmožnega župana Karela B. Malja je to fantovo početje tako ujezilo, da je priteknel golorok nad dečka ter ga oklofotal. Škoda, da ni še knofre seboj prinesel. Čisto neumevno nam je, zakaj ni dečko ali vsaj njegov oč: težil. Takim ljudem, ki mislijo, da so vzvišeni nad vsemi zakoni je treba pokazati, da se jih prav nikdo ne boji. Možakar ima sploh čudne pojme v ognju. Opozoren od nekega, da ima množico smrekovih kož in čresla na prostem se je častnoobčanski župan izrazil, da mu lahko vse pogori, ker je itak zavarovana za 300.000 K pri zavarovalnici Generali v Trstu. Očka župan je priložil tudi dva kamna za Rosseggerjev sklad — koliko je pa dal za uboge pogorelece pri Sv. Ani. — Tudi še mnogo drugih stvari se sliši tukaj v Trzicu o vzor županu Malju, ki si jih prihranimo za prihodnjic.

Iz Preddvora. Gospod urednik! Zadnjič sem bral v „Lažiljubu“, katerega naši gg. fajmoštri, kapelani i. t. d. prav usiljujejo, da g. Ivana Hribarja vlada ni več potrdila županom ljubljanskim. Jaz mislim, da je on moral napraviti veliko hudodelstvo (!?). Gospod urednik, veste, zakaj si tako hudo predstavljam stvar? Zato ker pri nas v Preddvoru še vedno županuje Koširjev Jur, ki

je nameraval letos meseca februarja z nepravilno skrupucanimi občinskimi računi prikrajšati občinsko blagajno za okroglo 2200 kron. Ta nakana pa se mu je temeljito izjalovila, ker so se računi tega slovitega računarja letos izjemno temeljito pregledali, in se je izkazal zgoraj omenjeni primanjkljaj. In ta poštenjak še danes nemoteno, vestno opravlja svoj županski in ključarski posel. Ravno zato sem radoveden, kakšno hudodelstvo (!?) je storil ljubljanski župan? Gospod urednik, kadar in kaj odgorite, Vam še natančneje opišem zadeve. Srečno!

Sovedonj. Veselico, katero je priredilo tukajšnje «Kmetijsko izobraževalno društvo» dne 18. t. m., je nepričakovano lepo uspelo. Lepo vreme je privabilo v našo sicer samotno vas z vseh bližnjih krajev mnogo odličnega občinstva. Počastili so nas z večjimi deputacijami Sokol iz Cerknega na Primorskem ter žirovski Sokol, kateri je tudi nastopil z eno vrsto na drogu. Tudi častiti gostje iz Gorenjevasi, Poljan, Zirov, Cerknega ter drugih bližnjih krajev so bili mnogobrojno zastopani. Po sprejemnem govoru, katerega je govoril društveni tajnik J. Slabe, nas je s svojimi jedernatim govorom navduševal k nadaljnjemu delu g. stud. iur. P. Miklavčič. Iskrena mu zato zahvala. Vsa čast tudi sl. godbi iz Cerknega, katera je neutrudljivo svirala med veselico. Dolžnost nam velevala, da se vsem najprizirčneje zahvaljuje odbor.

Epilepsija. Veliki vspehi v boju zoper najhujše, dozdej neozdravljive bolezni, so sad neumornega dela in iznajdb znamenitih zdravnikov in naravoslovcev. Šele zadnjič je prof. Ehrlich iznašel epohalni krvni serum. Samo epilepsija, najgrovitejša vseh bolezni, je doslej klubovala vsem poizkusom zdravljenja. Neumornemu trudu budimpeštanskega specialnega zdravnika drja Aleksandera B. Szabó se je posrečilo, poizkusiti zdravilni način pri epilepsiji, kojega zdravilni vspehi se morajo imenovati naravnost čudoviti in ki so razširili njegovo ime daleč preko mej. Dr. Szabó (Budimpešta, V. Große Kronengasse 18) daje radovoljno pojasnila, ako ga vprašajo za svet bolniki ali njih svojci.

Draginja mesa se čuti povsod enako. Čna mesu rase, živina je vedno dražja in tako se draži meso ter ne pridemo do znižanja cen, dokler se ne odpre vrat dovozu mesa od drugod. Ni drugega pripomočka. Vse dosedanje odredbe, ki naj bi vzročile znižanje cen mesa, niso koristile nič, meso se le draži. Živine primanjkuje, zato je draga, potem je seveda tudi meso drago. Škoda pa ima tudi mali kmet. Proda marsikako žival, ki bi je drugače ne prodal, ali premoti ga visoka cena. No, potem živine ni v blevu, demarca pa tudi najraje ne več v žepu. Živina se izvaža, tu je pa pomanjkanje. Tisti bogati agrarci se redijo in vlečejo velike debičke od živine pri taki draginji. Radi teh trpimo v glavnem. Ti pa so tudi k srcu prirasteni slepi avstrijski vladi. Naj ukrene kaj parlament!

Bolnišnica za ribe. Po velikih modernih mestih imajo že razne bolnišnice za pse, mačke in druge domače živali. Zlaj so v newyorškem akvariju napravili tudi bolnišnico za ribe. Zdravile se bodo seveda samo najbolj plemenite ribe in ne kakšni kapelni, ki se skrivajo po Ljubljani.

Nočemo imeti glavobola, bolečin v križu, zobehola, trganja v udih in ledjih, revmatičnega trganja v hrbtu in mišicstvu. Zato rabimo Fellerjev fluid z zn. «Elsafuid». Ducat na poskušnjo velja le 5 K franko. Želodec ojačuje, prebavo in slast pospešujejo in krč lajšajo Fellerjeve odvajajoče Rabarbarapilule z zn. «Elsapilule». 6 škatljic franko 4 K. Dobi se jih pri E. V. Fellerju v Stubici, Elsin trg št. 264 (Hrvatsko).

Loterijska srečka dne 24. septembra t. l.
Trst 23 50 8 3 76

Posestvo na Gorenjskem

pol ure oddaljeno od Brezji, obstoječe iz travnikov, njiv in gozdov, se odda v najem ali tudi prodaja.

Poizve se v upravnistvu «Gorenjca». 222 2-1

Vabilo k

123

slavnostni otvoritvi

hotela „Slavo“ v Kranjski gori

katera se vrši v nedeljo dne 2. vinotoka ob 3. uri popoldne.

Svira domača godba iz Srednjega vrha. Zvečer ples. — Za dobro pijačo, jedila in postrežbo bode vse kar najbolje preskrbljeno. — Za mnogobrojni obisk se priporoča najljudneje

Hotelirka Zoré - Slavo.

Dva para lepih malo rabljenih

Konj - pramov

5 let starih, 15 1/2 visokih, za lahko in za težko vožnjo, brez napake, je napredaj.

Kupci naj pišejo pod šifro «Dolenjako» na upravnistvo tega lista.

Ceno češko postelno perje!

5 kg novega oskubnega K 9-60 boljše K 12-—, belo, mehko oskubljeno K 18-— do K 24-—, snežno-belo, oskubljeno K 30-— do K 36-— Pošilja franko po povzetju. Zamenja se in vrne se nazaj, če se povrnejo poštni stroški.

Benedikt Sachsel, Lobes 860 pri Plizju, Češko

Zagrebski Franck

govorniško znamko priporočujemo kot priznani najboljši pridelek za kavo!

Čez

ga ni!

Po njem ti jed diši, Želodec ne boleha In glava ne boli!

Zahtevajte izrečno „FLORIAN“!

:: Zavračajte ponaredbe! ::

Ljudska kakovost 1liter K 2.40.

Kabinetna kakovost „ „ 4.80.

Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Postavilo varovano.

: LJUBLJANA : **Gričar & Mejač** : LJUBLJANA :
Prešernova ulica 9 Prešernova ulica 9

nijudno naznanjata, da je zaloga za jesensko sezono tako v oblekah za gospode in dečke, kakor v konfekciji za dame popolna in se priporočata za prav obilen posej, zagotavljajoč točno in solidno postrežbo.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavnica K 5.000.000 K.

Stritarjeva ulica šte. 2

Rezervni fond K 450.000.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trzinu in Sarajevu

73 52-30

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst po dnevem kursu.

Cenike jedil in pijač

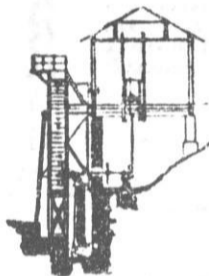
jako lične in tako urejene, da se jih lahko obesi tudi na steno, priporoča ceno

tiskarna Lampret.

Izvod stane 20 vinarjev.

G. Tönnies

v Ljubljani 52-20
133

tovarna za stroje, železo in kovinolitarna priporoča kot posebnost žage in vse stroje za obdelovanje lesa. Francis-turbine osobito za žagine naprave zvezane neposredno z vratilom Motorje za bencin in surovo olje, najcenejša gonilna sila.

PREMERL & JANČAR

Ljubljana, Dunajska cesta šte. 20.

Lastni izdelki 76 12-8

oljnatih barv, lakov

firnežev in steklo-rskega kleja. Velika za'oga kemičnih in rudninskih barv. Barve za umetnike. Vse potrebščine za slikarje in pleskarje. Točna postrežba, cene nizke.

Za obilna naročila se priporoča

Premrl & Jančar

trgovina oljnatih barv na drobno in na debelo.

P. n. slavnemu občinstvu se toplo priporoča gorka, mrzla in pršna

kopel 218 3-2

pri „Fidru“ v Kranju.

Pazite! Pazite!

Ugodni nakup 80.000 parov čevljev. 4 pari čevljev samo 10 kron.

Zaradi ustavitve plačil neke velike tovarne, mi je bilo naročeno, da prodam veliko zalogo čevljev izpod ceno. Zato pošiljam dva para čevljev za gospode in dva para damskih čevljev na trskove, rjave ali črne, galosirane, s trdo prabitim podplatom, elegantne, najnovejši fasona. Velikost po številki ali po meri v centimetrih.

Vsi 4 pari čevljev samo 10 kron. 6-2 Pošilja se po povzetju. Izmena dovoljena. 216

Erste Schuhwaren-Industrie Franc Humans, Dunaj II, Atoisgasse šte. 3.

JOS. WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA,

Stomčkova ulica št. 4.

Stavbeno-ometno in konstrukcijsko inženjersko podjetje.

Žično omrežje na stroj, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, večna vrata, balkoni, verande, stolpne krite, štedilnike i. t. d.

Specijaliteta: 83 52-29

valjični zastori (Rollbalken).

Naznanilo.

Cenjenim gospodom trgovcem, gostilničarjem, prijateljem in znancem uljudno naznanjam, da sem z današnjim dnevom izstopil od tvrdke Anton Jelenec v Logatcu-Idriji in da iste tvrdke ne bom več zastopal.

Obenem uljudno naznanjam, da s 1. novembrom t. l.

pričnem sam z destilacijo likerjev in trgovino žganja na debelo pod tvrdko

N. Weber in drug v Trebnjem.

Za več let mi izkazano naklonjenost in zaupanje se cenj. odjemalcem iskreno zahvaljujem ter se v bodoče najtopleje priporočam.

Z odličnim spoštovanjem

Niko Weber.

Za trpeče na želodcu!

Vsem onim, ki so si nakopali po prehlajenju ali prevržanju želodca ali po zavžitju pomanjkljive, težko prebavljive, pregorke ali premrzle jedi ali po neenakomernem življenju bolezni v želodcu, kakor: **želodčni katar, krč v želodcu, bolečine v želodcu, težko prebavo ali zastizenje** se priporoča s tem dobro domače zdravilo, čigar izvrstni učinki so preizkušeni že mnogo let. To je

zeliščno vino Huberta Ullricha.

To zeliščno vino je pripravljeno iz izvrstnih, zdravilnih zelišč in dobrega vina ter okrepi in poživlja prebavni organizem človeka. Zeliščno vino odstranjuje motenje v prebavi ter učinkuje pospešujoče na stvaritev nove in zdrave krvi.

Pri pravočasni uporabi zeliščnega vina se zadusi ponavadi želodčne bolezni še v kalu. Nikar naj bi se torej ne zamujalo, rabiti ga pravočasno. Pojavi, kakor: glavobol, kolcanje, zgaga, napihovanje, slabosti z bruhanjem, ki nastopajo pri zastarelih želodčnih boleznih tem silneje, nehajo večkrat že po parkratnem pitju.

Zaprta in njega neprijetne posledice, kakor tesnobe, bolečine radi kolike, vstajanje srca, pomanjkanje spanca, kakor tudi zastajanje krvi v jetrih, vranici, in v okrožju sedalnih žil (hemeroide) se odstrani po zeliščnem vinu včasih jako hitro, zeliščno vino odstranjuje neprebavljivost in neprebavljive snovi iz želodca in čreves.

Slabotno, blede lice, krvno pomanjkanje, pojemanje moči so večidel posledice slabe prebave, pomanjkljivega krvnega sestajanja in bolnega stanja jeter. Pri pomanjkanju slasti v spremstvu živčne utrujenosti in slabega razpoloženja, kakor tudi vednem glavobolu in brezspanih noči, ginevajo večkrat osebe. Zeliščno vino daje oslabei življenski sili nov impulz. Zeliščno vino zvišuje slast, pospešuje prebavo in prehrano, vzpodbuja izmenjavo snovi, pospešuje krvno rast, pomirjuje razburjene žive in daje novo veselje do življenja. Mnogoterja priznanja in zahvalna pisma to dokazujejo.

Zeliščno vino se dobiva v steklenicah po K 3.— in K 4.— v vseh lekarnah v **KRANJU, Kamniku, Škofji Loki, Radovljici, Trzinu, na Jesenicah, v Idriji, na Vrhniki, v Litiji, v Ljubljani** i. t. d., kakor tudi v vseh večjih in manjših krajih Kranjske in Avstro-Ogrske sploh. Tudi razpošiljajo lekarne v Kranju in d. ugod 8 in več s kleni: v vse kraje Avstro-Ogrske.

Pred ponaredbami se svari!

Zahteva naj se izrecno

Huberta Ullricha zeliščno vino.

Moje zeliščno vino ni tajno sredstvo; snovi so: Malaga vino 450,0, vinski spirit 100,0, glicerin 100,0, rdeče vino 240,0, jaržebinka 150,0, sok česnje 320,0, janež, ameriška korenina, encijan, kalmus po 10,0. Te snovi naj se meša. 219 18-1

Hranilne vloge

se obrestujejo po 5 odstotkov. Izdaja hranilnih znamk.

Avstr. hranilna, kreditna in stavbena družba

reg. zadruga z om. poroštvom.

Centrala Dunaj, 6. Theobaldgasse 4. — Uradna kontrola.

Domače hranilnice

se dobe zastoj. 103 52—26

Hiša štev. 107 v Trziču se odda takoj v najem.

Več pove upravištvo „Gorenjca“. 215 2—2

Na dobro kakovost,
ceno in težo

je treba paziti pri kupovanju in primerjaviti mila. Nobeno milo na svetu ne doseže

Schichtovega mila

v vseh dobrih lastnostih, v čistoti, izdatnosti, milobi in nizki cen.

Nikoli več!

ne menjam z mojim milom, odkar imam v rabi Bergmannove „Steckenpferd“-lijino mlečno milo (Znamka „Steckenpferd“) od tvrde Bergmann in Ko., Tešin ob L., ker je edino to milo najbolj učinkujoče vseh medicinskih mil proti solčnim pegam, kakor tudi v dosego lepega, mehkega in nežnega tainta. Komad po 80 vin. se dobi po vseh lekarnah, drogerijah in trgovinah s parfümerijami i. t. d.

55 40—34

5500
notarsko over. izpričeval zdravnikov in privatnikov dokazuje, da odstranjujejo
Kaiserjeve 58 24—23
prsne karamele
s tremi jelkami

kašelji

hripavost, zaslišenost, katar, krčeviti in hripavi kašelji najbolje.
Zavoj 20 in 40 vin. :: Doza 60 vin.
Dobi se v lekarni v Trziču.

Le po knjigi

ki jo je izdala Prva kranjska tovarna tresten in Ilirski Bistrici, zamoreš pravilno pripravljati Pekafete. Zah- tevej jo, pošlje se ti zastoj! 72 3—3

Pozor, gostilničarji! Velik godbeni avtomat

dobro ohranjen, se za nizko ceno 217
proda. 3—2

Poizve se v gostilni pri „Fidru“ v Kranju.

Naznanilo in priporočilo.

Podpisana slav. občinstvu uljudno naznanjam, da sem prevzela

kavarno v Zvezdi v Kranju, Kokriško predmestje.

Potrudila se bodem slavno občinstvo zadovoljiti med drugim tudi z najboljšim pivom, finimi in pristnimi vini v buteljkah, šampanjcem, finimi likerji in mrzlimi jedili. :: Za mnogobrojni obisk proseč beležim

z odličnim spoštovanjem

Julka Rženičnik.

214 2—2

Matija Ažman mizar : Kranj 123

nasproti klobučarja Ovčjaka

naznanja slavnemu občinstvu, da je prevzel obrt Mihaela Pantarja v Kranju

za izdelovanje mrtvaških krst

ker je bila hiša onega prodana.

92 6—27

Krste se dobe vsakovrstne in po najnižjih cenah.

Mestna hranilnica v Radovljici

je prvi najvarnejši in največji zavod za nalaganje denarja v pol. okr. Radovljica na Gorenjskem

Mestna hranilnica v Radovljici obrestuje vse hranilne vloge po 4 1/4 od sto. Vse narasle in nedvignjene obresti pripisuje dvakrat na leto h kapitalu, in sicer 30. roznika in 31. grudna, ne da bi bilo treba to zahtevati. Rentni davek od teh obresti plačuje mestna hranilnica sama, tako da dobi vsak vložnik 4 K 25 v od sto čistih obresti in poleg tega še dvakratne obrestne obresti na leo. Za vse vloge in njih obrestovanje jamči v smislu od c. kr. deželne vlade za Kranjske v imenu c. kr. ministrstva notranjih zadev — potrjenih pravil mesto Radovljica z vsem svojim premoženjem in svojo davčno močjo — in poleg tega hranilnica s svojim premoženjem in svojim rezervnim zakladom, kateri znaša sedaj nad 200.000 K. :: Mestna hranilnica v Radovljici daje največjo varnost za hranilne vloge med vsemi drugimi denarnimi zavodi v polit. okraju Radovljica. Zato nalagajo c. kr. sodnije in drugi c. kr. uradi vse vloge od nedoletnih otrok in druge denarje le pri tej mestni hranilnici. — Kdor želi iz drugega denarnega zavoda prenesti denar v Mestno hranilnico v Radovljici, izroči naj ji le vložno knjižico, da se obrestovanje ne pretrga, dvig preskrbi hranilnica sama. Kdor želi pri Mestni hranilnici v Radovljici nalagati denar po pošti brezplačno, zahteva naj pri hranilnici pošne položnice, katere so vsakemu na razpolago. — Posojila na zemljišča dovoljuje proti 5% obrestovanju na amortizacijsko dobo, katero si lahko vsak dolžnik sam določi, namreč proti vračilu na 14, 16 1/2, 19 1/2, 25 ali 36 let, izjemoma tudi na 50 let. Tako vračilo je za vsakega dolžnika zelo ugodno, ker poplača napravljeni dolg z malimi odplačili mimogrede z obrestmi. Kdor si izposodi drugod recimo 300 K s 6% obrestmi, plača zanje v 36 letih 648 K golih obresti, ostane toraj še vedno 300 K dolžan. Dolžnik mestne hranilnice v Radovljici se pa dolga docela iznebi, dasi plača v celoti dobi še za 97 v manj. Nadalje dovoljuje tudi posojila na me- nice in proti zastavi vrednostnih papirjev. Tudi za posojila je Mestna hranilnica v Radovljici prvi zavod v polit. okraju Radovljica. Kdor želi najeti posojilo ali dobili kaka druga pojasnila, zglesi naj se v hranilnični pisarni nasproti c. kr. okrajne sodnije, kjer se uraduje vsak dan od pol 9. do 12. ure dopoldne in od pol 3. do 5. ure popoldne razen v nedeljah in praznikih.

SINGER

šivalni stroji

za vse le mogoče šivalne namene.

Dobe se v vseh naših prodajalnah.

SINGER Co., akcijska družba šivalnih strojev. 85 42-29

Podružnice povsod. Podružnice povsod. Kranj št. 53, nasproti c. kr. pošte.

113 18-11

Popravila šivalnih strojev

se izvršujejo v naši delavnici točno in stvarno.

SINGER Co., deln. družba šiv. strojev. Največja in najstarejša trgovina s šivalnimi stroji v Avstriji. **Kranj, Glavni trg 53.**

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje!

1 kg sivega dobrega pulenega 2 K, boljsega 2 K 40 h; p ima polbelega 2 K 80; belega 4 K; belega, puhanega 4 K 10 h; 1 kg velefinega snežnobelega puljenega 6 K 40 h, 8 K; 1 kg puha, sivega 6 K, 7 K; belega finega 10 K; najfinejši prsni puh 12 K. Kdor vzame 5 kg, dobi franko.

Izgotovljene postelje

iz gostonitega, rdečega, modrega, belega ali rmenega nankinga, **pernice**, 180 cm dolga, 120 cm široka, z **dvema zglavnikoma**, vsak 80 cm dolg, 60 cm širok, napolnjen z novim, sivim, jako stanovitnim puhastim **posteljnim perjem** 16 K; **napol puh** 20 K; **puh** 24 K; **samo pernice** po 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; **zglavnice** 3 K, 3 K 50, 4 K; **pernice**, 200 cm dolge, 140 cm široke, 13 K, 14 K 70 h, 17 K 80 h, 21 K; **zglavnice** 90 cm dolge, 70 cm široke 4 K 50 h, 5 K 20 h, 5 K 70; **spodnje pernice** iz mo nega, črtanega gradla 180 cm dolge, 116 cm široke 12 K 80 h, 14 K 80 h.

Razpošiljanje po povzetju od 12 K naprej franko. Dovoljena je zamenja. Za neugajajoče se denar povrne.

S. Benisch, Dešenice št. 821, Češko.

Obsežni ceniki zastoj in franko. 192 50-6

10 kron dnevno! 198 10-5

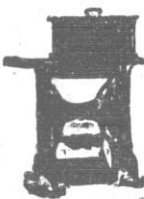
Lahek zaslužek za vsakega v mestu in na deželi, tudi v majhnih krajih. Pošljite Vaš naslov po dopisnici na tvrdko Jakob König, Dunaj VII./3. Poštni urad 63.

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 49 52-34

Iv. Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane

šiv. stroje in kolesa

Ceniki na zahtevanje zastoj.

Električna gonilna sila.

Tovarna oljnatih barv, lak in firneža

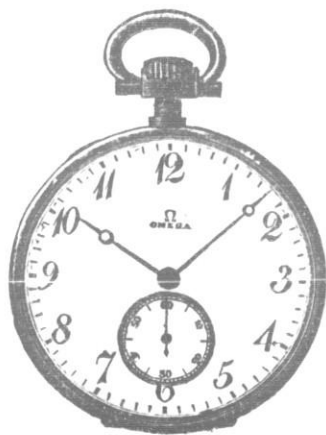
Brata Eberl 206

črkoslikarja, lakirarja, stavbena in pohištvena pleskarja

Ljubljana Miklošičeva ulica 6, nasproti hot. 'Union'

Ustanovljeno 1842. Telefon 154.

59-4

191 52-6

Največja trgovina na Gorenjskem.

Rudolf Rus
urar v Kranju

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki poštne prosti.

Pozor!

Zaloga gramofonov najnovejšega sistema. Plošče najlepših slovenskih komadov.

Ustanovljeno leta 1885.

Josip Pogačnik v Radovljici

krojaški mojster

Odlikovan 1909 na razstavah v Londonu in v Parizu s prvim darilom: častno diplomo, velikim zlatim častnim križcem in veliko zlato kolajno.

priporoča cenjenemu občinstvu

svojo delavnico v izdelovanje vseh vrst oblek za gospode, uradniških uniform, salonskih, turistovskih in loyskih oblek ter ogrinjal.

Vedno bogata zaloga angleškega, francoškega in brnskega sukna. — Naročila se izvršujejo po najnovejšem kroju točno in ceno ter se sprejemajo popravila.

Specijalist v izdelovanju frakov in salonskih sukenj.

Zajamčena je vestna izvršitev naročenega dela natančno po meri in izbranim kroju ter po želji naročnika. — Kdor si želi nabaviti elegantne, fine, obenem trpežne in vsem zahtevam ustrezajoče obleke, naroči si jih naj pri tej tvrdki in postal bo stalen naročnik. 82 52-80

Vina

štajerska, dolenska, goriška, vipavska, istrijanska, dalmatinska, jamčeno pristna

ponuja po skrajno nizkih cenah

zadruga

282 52-43

Agro-Merkur

r. z. z. o. z. v Ljubljani.

Martinova oesta 20

Postajališče električne ceste

R. Lang

Martinova oesta 20

železnice pri šentpeterski cerkvi. 180-10

LJUBLJANA ::: Zalagatelj društva c. kr. avstr. drž. uradnikov

Bogata zaloga pohištva vsake vrste v vseh oonah. Ogledala, slike v vseh velikostih.

Popolna oprava za vile. Špeciialteta: Gostilniški stoli.

Pohištvo iz železa, otroške postelje in vozilki po vsaki cenj.

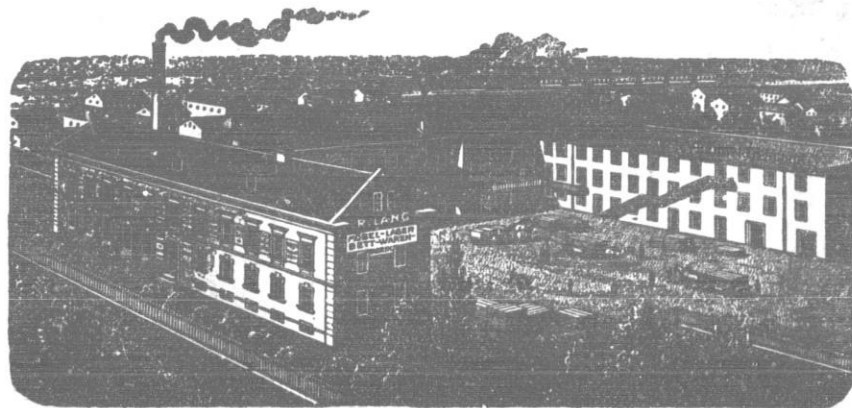
Modrool iz žilnatega omražja, afričanske trave ali žimo, prve vrste vedno v zalogi.

Za spaino sobo od 180 gld. naprej. Divan z okraski.

Oprave za jedilno sobo, salona, pred-sobe, cele garniture.

Za sobo; postelja, nočna omarica, o-mivalna miza, obešalniki, miza, stensko ogledalo.

Špeciialteta v ne-vestilnih balah. Veliki prostori, pri-tilžno in v i. nad-stropju. Čudovito poseni za hotele, vile in za letovišča 62 gld.

Kamnoseški izdelki iz marmorja za cerkvene in pohištvene oprave, spominki iz marmorja, granita ali sijenita, apno živo in ugašeno se dobi pri

Alojziju Vodniku

Ljubljana
Kolođverska
= ulica =

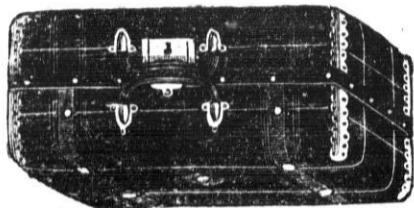
kamenarskem mojstru

Anton Adamič
KRANJ :: Glavni trg.

Glavna zaloga: nasproti lekarne.
Podružnica: zraven župne cerkve.

priporočila 176 13-10

svoje bogato založene trgovine galante-rijskega, norimberškega modnega blaga, šolskih potrebščin, papirja, igrač in raznih pokrival. :: Predtiskarija!

Tovarniška zaloga otroških vozčkov in koččkov.

Cene radi pomanjkanja prostorov zelo ugodne!
Ne mudite prilike! Na debele in drobno!

Konc. zobarski atelje

ni več v Kranju

od sedaj nadalje samo v

Ljubljani Stritarjeva ulica 7.

Konc. zobotehnični atelje
O. Seydl

205 52-4

**: Edini :
zobozdravniški
tehniški .: atelje**

**v Kranju dr. Eduard
Globočnik**

v isti hiši, kjer je lekarna.

Ordinacije vsak dan, tudi ob nedeljah.

Ne zamenjajte mojega zobozdravniškega in zobotehniškega ateljeja s konc. zobarskim ateljejem, ki je v prejšnjih časih v Kranju ordiniral samo ob nedeljah.

Umetni zobje se izgotove v enem dnevu, popravila v nekoliko urah, začasna popravila takoj. Vsa zobotehniška dela izvršuje izkušen zobotehnik, ki je moj sodelavec že izpočetka in ki v tem poslu ostane tudi še nadalje. Tako mi je mogoče cenjenemu občinstvu garantirati za dovršeno delo. Atelje je opremljen :: z najmodernejšimi in najrazličnejšimi potrebščinami in pripomočki. ::

Glinaste peči 147 52 15

štedilnike, banje za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in druge glinaste izdelke v vseh barvah, trpežne in cene priporočila

Avgust Dreise

prva in največja tovarna peči in glinastih izdelkov v Ljubljani.

Zlate svetiljave: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najboljše kosmetično
zobočistilno
sredstvo

Seydlin

Jzdelovatelj
O. Seydl
Ljubljana, Spital.-Stritar. ul. 7

dobri se
v
lekarni
Štejni

Čitajte in priporočajte!

„Več luči!“ Poljudna zbirka potrebnih, poučnih, zabavnih in aktualnih spisov za slovensko ljudstvo. Izhaja periodično, najmanj štirikrat na leto.

1. snopič: Cerkevne pristojbine ali štolnina z dodatkom Kako se določa kongrua?
2. snopič: Kako naj sina oprostim vojašine in druge važnejše določbe glede vojaške dolžnosti.
3. snopič: HALLEYJEV KOMET (REPATICA)
4. snopič: Bira, kongrua in cerkvena konkurenca
5. snopič: Štiri črtice, namreč Nekaj iz življenja fajmoštra Božidarja Kozamernika. — Kako dolg rep je Imel pes svetopisemskega Tobije. — V nebesih. — Konec sveta in sedež za „nebeško kraljestvo“
6. snopič: KAKO JE LEP VOJAŠKI STAN...

Cena 20 vinarjev.

Dobiva se v založni tiskarni Iv. Pr. Lampret v Kranju ter v knjigarnah in trafikah

POSOJILNICA V RADOVLJICI

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

s podružnico na Jesenicah

sprejema hranilne vloge od vsakega in jih obrestuje po

Rezervna zaklada
iznaša:

K 100.623.40

Denarni promet
v letu 1909:

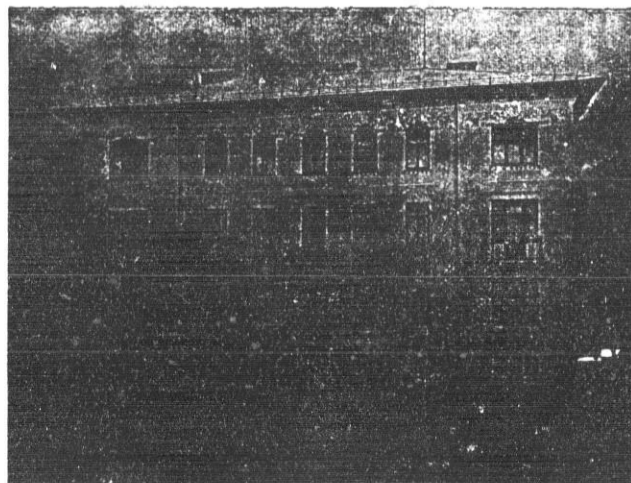
K 4.000.000

brez odbitka rentnega davka. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Posojila

se dajejo na vknjižbe brez amortizacije po 5 1/4% ali z 1% amortizacijo, na menice pa po 6% :: Eskompirajo se tudi trgovske menice.

4 1/2 %

Posojilnica sprejme tudi vsak drug načrt amortizacijskega dolga.

Uradije se v centrali in v podružnici

vsak dan
od 8.—12. ure dopoldne in od

2.—6. ure pop. izvzemši nedelje in praznike.

Poštno-hranilnični račun centrale št. 45.867.

Podružnice na Jesenicah št. 75.299.

181 52-9